

Redacțiunea, Administrațiunea și Tipografia:
BRAȘOVU, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Anunțurile nefrancate nu se primesc. Manuscrisurile nu se returnează.
Birourile de anunțuri:
Brașov, piața mare, Târgul Inului Nr. 30.
Inserate mai primesc în Viena K. Moss, Haasenstein & Vogler (Otto Moss), H. Schalek, Alois Herndl, M. Duka, A. Oppel, J. Donnerberg; în Budapesta: A. V. Goldberger, Eckstein & Sarnai; în Frankfurt: G. L. Duhle; în Hamburg: A. Steiner.
Prețurile inserțiilor: o serie de 10 zile pe o coloană 6 cr. și 30 cr. timbru pentru o publicare. Publicări mai dese după tarifă și învoială.
Reclame pe pagina a III-a o serie de 10 zile v. a. s. 30 bani.

GAZETA TRANSILVANIEI

(NUMĂR DE DUMINECĂ 29)

„Gazeta” este în fă-care și.
Abonamente pentru Austro-Ungaria:
Pe un an 2 fl., pe șase luni 6 fl., pe trei luni 3 fl.
N-rii de Duminecă 2 fl. pe an.
Pentru România și străinătate:
Pe un an 40 franci, pe șase luni 20 fr., pe trei luni 10 fr.
N-rii de Duminecă 8 franci.
Se primumără la toate oficiile poștale din țară și din afară și la dd. colectorii.
Abonamentul pentru Brașov:
a administrațiunea, piața mare, Târgul Inului Nr. 30 etagiu I: pe un an 10 fl., pe șase luni 5 fl., pe trei luni 2 fl. 50 cr. Cu dusul în casă: Pe un an 12 fl., pe 6 luni 6 fl., pe trei luni 3 fl. Ună esemplară 5 cr. v. a. séu 15 bani. Atât abonamentele cât și inserțiunile sunt a se plăti înainte.

Nr. 160.—Anul LV.

Brașov, Duminecă, 19 (31) Iulie

1892.

Din cauza sfinte sârbători, de Luni, ziua nu va apăre până Marți séra.

Armă cu două tășuri.

Brașov, 18 Iulie v.

Dicala, că „năravul din fire n'are lecuire” se adevărește din nou la contrarii noștri.

După sêlbaticile atacuri îndreptate în potriua Românilor la Turda, Șimleu și Arad din partea Maghiarilor fanatisați și ațîțați de diarele unguresci, amă fi fost în drept a aștepta, ca guvernul și autoritățile maghiare să ia măsuri energice spre a pedepsi pe escedenți.

Dacă ară fi lucrat astfel, cei dela putere ară fi dovedit, că voră să s'arete drept cel puțin de rușinea lunei civilizate, ce s'a scandalisat de o astfel de purtare barbară.

Dér departe de a-se gândi măcar să pedepsescă pe cei ce, călcând libertatea individuală a cetățenilor lor, i-au atacat, vătămă și insultat în mod atăt de crud, guvernul și autoritățile unguresci au pus în lucrare o nouă și mai aspră gônă în contra Românilor, ca și când aceștia și numai aceștia ară purta vina la tôte relele, ce există pe acest pământ.

Este sciut, că manifestările de protestare ale fraților noștri din România au fost provocate tot prin sêlbătécile cetelor fanatice maghiare dela Turda etc. Acesta o știu foarte bine și Ungurii dela putere, însă, după vechiul obicei, nu voiesc să-o recunoscă pe față, sunt prea stăpâniți de fuduliă și de îngâmfare, decât ca să aibă curajul a mărturisi, că numai și numai réua tractare, de care au parte Români din Transilvania și Țera ungurescă, a dat nascere

mișcării de simpatie în sînul fraților lor de sânge din România.

Și fiindcă nu le place adevărul, adversarii noștri alergă la minciună schimosind faptele petrecute prin susțiționări și calumniări îndreptate în potriua lealității neamului românesc.

Foile unguresci și cele străine, cari stau în serviciul guvernului unguresc, se silesc în tot chipul a infățișa mișcarea din România, făcută în favoarea noastră, ca și când ar sta în legătură cu pretinsul „irredentism român” și cu „uneltirile rusesci” din România.

Se 'nțelege, că, dacă e vorba să fiă desvinovați Maghiarii escedenți și să se învinovătescă tot Români loviți și insultați, foile maghiare și ortacele lor germane nu pută afla pretextul mai bun decât a scrie, că numai „irredentiști” și „Ruși” au pricinuit mișcarea în România, nu prigonirea fraților români ardeleni și ungurenii.

De n'ar fi așa de mult stăpânite de patimă, diarele unguresci ară trebui să 'nțeleagă, că lucrurile așa înțâșate, făcă ca lumea cea mare europeană să dea acelei mișcări un înțeles, care să aducă într'o lumină și mai periculoasă stările interioare din regatul ungar.

Cumcă este mare nemulțumirea între Români supuși stăpânirii unguresci, o recunoscă acum chiar și foile unguresci, numai cât ele o pun în spinarea pretinselor „agitații” dela noi și a „influenței străine”, ér nu pe révașul pecatelor unguresci.

În loc de a căuta însă să se recunoscă cel puțin în tăcere peccatele și să îndrepteze lucrurile prin blândetă, dreptate și echitate, guvernul și organele sale au în-

ceput a prigoni pe fruntașii noștri ca nici-odată până acum.

Bine făc? Este ore lucru cu minte și priincios pentru statul ungar și monarhia, ca să se infățișeze starea interioară în această tristă culore?

Când au ajuns a fi oprite chiar și adunările noastre culturale cele mai nevinovate, când se calcă locuințele fruntașilor români în mieș de nôpte de cătră gendarmii unguresci; când se făcă cercetări în casele ômenilor numai așa pentru nimica, căci a avut un vis rău cutare fișpan oră vicșpan; când se mobilizează în potriua Românilor procurorii, polițai, gendarmi și militari, se dau ordine, se făcă apeluri în care sunt dojeniți și somați pacinicii cetățeni ca și când ne-am afla în ajunul izbucnirii unei revoluții; când se petrec lucruri de aceste, credă ore foile maghiare, că se va mai afla cine-va în Europa, care să dică, că în Ungaria domnesce dreptul și libertatea, și că acest stat este îngrădit și pregătit pentru orăce pericol, ce l'ar amenința din afară?

Pôte că le vine la socotela Ungurilor dela putere de a se folosi și acum de vechia lor apucătură și de a descrie starea lucrurilor astfel, ca și când ar fi tôte bune la noi, decât n'ar turbura poporul „agitatorii fără de consciință”, puși la cale de „irredentiști”, de „Ruși” și Dumneșu mai scie de cine. Pôte că le convine a-și justifica cu asemeni susțițiuni nouele măsuri volnice și despotice luate în contra noastră.

Dér nu vedă ei, că arma mârșavă, de care se folosesc contra noastră, e cu două tășuri și se pôte întorce și în contra lor? Nu vedă ei că opiniunea publică europeană e aș pe partea națio-

nalităților asuprite și că se făcă numai de risul și de ocara lunei, decât mai âmbă să ascundă nemulțămirea cea mare, de care sunt aș cuprinși deș milioane de cetățeni nemaghiari de sub „constituțională” și „liberala” stăpânire ungurescă?

CRONICA POLITICĂ.

— 18 (30) Iulie.

„Pester Correspondenz”, în numărul său din 27 Iulie, vorbind despre procesul asasinilor lui Belcev, dintre cari patru au fost spânțurați, ér ceilalți condamnați la închisore, dice întrealele, că Rusia agită mereu în Bulgaria, Constantinopole, Serbia și cu deosebire în Bucuresci, apoi laudă corectitatea politicei esterne a contelui Kalnoky, dicend că Astro-Ungaria nu se lasă a fi scosă din politica ei desinteresată față de statele balcanice prin nici un accident, apoi continuă: „De sigură că politica noastră leală, desinteresată a fostă prețuită numai în Bulgaria, pe când în Serbia și România încă multe strate ale poporului stau în văgașul șoptirilor și rublelor rusesci, după cum s'a văcută acesta în demonstrațiunile lărmuitoare, ală căroră teatru a fost România. Se scie aici, și cu deosebire în Budapesta foarte bine puntea, care susține legătura între agitatorii români naționali din regatul Sf. Ștefan și între fantastii daco-români din statul regelui Carol: ea este edificată din ruble. Ungaria este destul de tare, ca să o sdrobescă fără ca să se încordeze prea multă puterile sale și fără să se aducă dispozițiuni excepționale eclatante. Și pe încetul, atăt în România, cât și în Serbia, stratarile populare voră ajunge la convingerea, ca cei din Bulgaria, că Austro-Ungaria este cel mai bun și cel mai desinteresat amic al tuturor statelor mic balcanice, pe când Rusia urmăresce exclusiv scopuri de dominațiune...” — Șovinistii din Budapesta visază numai ruble, agi-

„FOILETONUL GAZ. TRANS.”

Prisonierii.

Prelucrare după Gaudy.

Când D-Vóstră, stimați cetitori, veți călători dela Roma la Civita-Vechia, atunci veți vedă la jumătatea drumului, oblu cu stațiunea postală Monterone, un palat mare, a căru aripă dréptă este spalată de apa mării. Acest castel se înalță printre arborii pădurei, ce se află în dosul lui, adecă în partea de cătră Campania. Acestă pădure este singura verdetă, la privirea căreia se desfată ochiul; căci jură împrejur se întinde ună tristă pustiu. Mai bine veți pută vedă acest edificiu frumos, decât veți pluti cu luntrea dealungul țermului, unde vă veți mira de strălucirea acestui palat, zidit la marginea unui pustiu atăt de trist.

Numele acestui castel l'am uitat, căci de! multe uită omul în lumea acosta. Dér numele n'are nimic de a face. Aceia, cari cunoscu acest ținut, știu care e castelul, ér celui străin nu-i va păsa mult de nume. Așadără numitul castel a fost locuit prin anii

1720 de bătrânul principe Cesare di Testa-Capriola. Escelența sa mai avea încă trei palaturi mari și frumoșe, unul în Roma, altul în pieta Monte-Citorio și unul în via Rocca de lângă Lungata. Tôte trei însă le închiriasă, pe cel dintău unui principe rusesc, pe ală doilea unui iudov din Portugalia foarte bogat, ér pe ală treilea unei societăți de tineri englesi, cari își petreceau minunată acolo, căci în zilele de post sfărăiau în frigări fripturi de tot soiul. Principele sciea despre acestea, dér nu dicea nimic. Dacă Antichristă i-ară fi cerut palatul în chiriă — i-l'ar fi dat, căci principele era lacom după bani. A-și număra banii în tótă ziua, a merge la biserică și a se ruga, era ocupațiunea dănilă a principelui.

Rosabela, unica sa fiică în vârsta de 16 ani, părea dimpotrivă, că are cu totul alte păreri. Ei îi era nesuferită petrecerea în acest palat singuratic. Dênsa dicea, că mai bine ar voi să petrecă în catacombele din San-Sebastian, decât aici. Până când trăise mama ei, locuiră în Roma, căci fericita sa mamă era luxosă, căreia îi plăcea să locuescă în Roma, unde da baluri, teatre, con-

certe și cu deosebire în vremea carnevalului. Mama purta domnia în casă, ér principele îi sciea de frică și o asculta. Dér deja de un an tôte aceste trecură. Sêrmana principesă odihnea acuma în cripta familiară a palatului. Rosabelei îi trecea vremea foarte greu. Tatăl ei nu-i asculta plângerile. Elă nu se oboșia, ca să laude aerul prospăt de mare și să asigure pe fiica ei, că de când elă a părăsit viața sgomotosă din Roma, pare că a mai întinerit. Se înțelege, că frumoșă Rosabela, nu putea răspunde nimic.

O di frumoșă de Aprilie atrase pe Rosabela afară în aer liber. Cerul era senin și un vânt răcoritor de mare alina nădușala de după amiaș. Ținera principesă trecu prin o pôrtă cu zăbrele și alergă prin tufșurile din jur spre un turn zidit pe o înălțime încă pe vremea Normanilor. De acolo se putea vedă marea cea nemărginită și încântătorea Campaniei. Acolo petreceu Rosabela multe ore fericite, culegând flori, visând despre trecut și făcend-și iluziuni despre viitor: aceste au fost cele mai fericite ore din viața ei.

Ea se urcase pe culme și privea cu

duioșă suprafața azuriă a mării. Pe orizont se vede ancorând o corabiă. Era o di de sêrbătore și în câmpuri nu erau lucrători — de-odată se simți ea cuprinsă și ridicată de două brațe vênjose — strigătul ei fu înăbușit de o cârpă mare, cu care îi fu legată gura și ochii. Ea zăcea pe umerii a doi ômeni, cari alergau grabnic în jos pe colină. Tufșurile le sfârticau hainele. În curând după aceea se afla ea într'o luntre, ce se clătina, vêslașii despicau cu lopețile lor undele mării, luntrea mergea ca săgéta. După ună pătrară de ôră Rosabela fu deslegată și ea se văcută încunjurată de vre-o doispreșce vagabunși murdari și cu tața arămie — ea cunoscu, că sunt hoși, sunt pirați mauri. Erau deja departe de țerm, așa încât strigătul ei nu ar fi putut fi audit. Ea se trânti pe o bancă și încep să plângă cu amar.

Un bărbat mic și slab cu fălcile scose afară, cu ochi oa de pisică și cu picidrele gôle și strimbe, care se distingeau între tovarășii săi printr'un turban verde, își încrucișă mâinile pe pept, se plecă adênc înaintea principesă. Apoi îi jură în limba franțuzescă, că ea

tațiunii daco-române și D-zeu soie mai ce. Ei nu vedă, că mișcarea Românilor e o urmare a adâncii nemulțămiri a Românilor asupra de părintescul guvern unghuresc.

Diarul engles „Times“ scrie următoarele: Multă cordială primire făcută Regelui României în Anglita, precum și comentariile favorabile ale pressei engleze asupra viitōrei căsătorii Regale, au produsă la Bucuresci, ni-se spune, o impresiă insemnată în tōte clasele luminate din tōtă România. Prietenia și bună-voința națiunii engleze sunt apreciate în Statele Balcanice mai mult de câtă a celor două puternice rivale în influență în Orient — Rusia și Austria. Precum primirea călduroasă făcută prințului Ferdinand de Coburg la curtea Eaglitterei a contribuită a consolida poziția lui în Bulgaria, de asemenea logodna principelui Regalului al României cu o principesă englesă și curtenia arătată Regelui au făcută multă pentru a întări dinastia Hohenzollernilor în România. Popōrele Balcanice în general știu că pretenia Englitterei le va costa probabil mai puțin scump de câtă aceea a oricărui alte puteri, în vreme ce ea pōte să le fiă foarte prețioasă într'ună moment critic. Acesta a fost unul din punctele politice străine a guvernului român actual, d'a cultiva cele mai bune raporturi posibile cu Englittera, și a avută satisfacțiunea să vedă, că rezultatul este de natură a conferi avantajii trainice țerei sale.

Prietinii dau sfaturi.

Este mare febrere între Unguri și mare este supărarea lor, pentru că tōtă presa europeană se ocupă cu cestiunea naționalităților din Ungaria și cu deosebire cu cestiunea română. Strimtorăți dēr astădi din tōte părțile de voce dreptății, care rēsună în Europa pentru cei asupriți, șovinisti noștri unguri nu știu cum să facă, cum să o mai întōrcă și să o mai dirēgă, ca să ia în apărare purtarea lor volnică și să înfățișeze lucrul așa, ca și când Românii ar fi cei ce umblă pe cărări neertate și urmăresc scopuri periculoase. Ei alērgă la prietini lor Nemți din Viena, ca să îi ia în apărare.

Pentru ca să putem judeca în ce chip umblă șovinisti unguri cu prietini lor, ca să succēscă și să întortocheze adevărul cu rea intențiune, dăm loc aici unei foi centrale, care merge cu obrăznicia până a susține, că mișcarea română ar sta în legătură cu uneltirile rusesci din România:

„Neues Wiener Tagblt“ scrie următoarele: „Faptă este, că în timpul recentă agitațiunile române s'au arătat în mod bătător la ochi în diferite locuri din Ungaria și Transilvania. Guvernul unghuresc, care conform datorinței sale și-a îndreptat atențiunea asupra acestora, a luat dispozițiunea de a opri mai multe adunări plănute și de a lua mēsuri estinse, ca să nu se întēple vre-ună accidentă neplăcută. Iredentiști sunt capabili de a inscena și pārueli sāngerose numai spre scopul, ca să amărăscă și mai mult poporul influențat de ei. Intr'aceea nebulă întregi mișcări coincide cu agitațiunile rusesci din regatul României, în mod foarte vedită. Sunt foi române în Bucuresci, cari anunță, că ore cari persoane ale ambasadei drusesci din Bucuresci s'au oferit să sprijinēscă mișcarea cu bani, dēr această ofertă a fost respinsă cu indignare. În ori ce casă, această mișcare li-e binevenită Rușilor, și de sigur, că vor afa omen, ca să primēscă banii, când ei vor căuta de acești printre Români. Pentru politica rusescă este afacerea această foarte binevenită, ea totdeodată pōte să aducă României și Austro-Ungariei încuroături. Cu atât mai regretabilă este, că guvernul român nu face tōtă posibilul de a opri aceste uneltiri rușinoase câtă se pōte mai în grabă. Foile iredentiste fac mare senzațiune cu aceea, că regele Carol — se pretinde, că pentru prima oră de ani îndelungați — venind din Germania, n'a stat în Viena. Aceste foi dau a se înțelege, că regele se identifică de asemenea cu iredentismul. Ori câtă de naiv ar fi, ca să se presupună, că regele Carol să patronizeze o mișcare, care probabil în primul rēnd e îndreptată în contra lui și a tronului său și în al doilea rēnd în contra Austro-Ungariei, totuși rămâne lucru regretabil, când pentru astfel de interpretări se oferă și cel mai mic pretext. Guvernul român într'o bună dimineață pōte primi de cetit correspondențe între Petersburg și Bucuresci, cari vor aveau o esactă asemnare, cu acelea, cari s'au publicat acum din incidentul procesului Belcev în Sofia.*) Nu e vorba nici de mai multă nici de mai puțin, decât de aceea, ca să pună o cursă guvernului din Bucuresci și ca să compromită tōte raporturile sale esterne. Într'acăt privește Ungaria, e timpul suprem ca guvernul să ia o hotărēre, pe care să o aducă în deplinire. *Dēcă sunt dōrințe îndreptățite, ce le aduc Românii, a-*

*) Aici înțelege nisce scrisori, ce se dice, că s'au trimis din Rusia în Sofia, cătră asasinii lui Belcev provocându-i, ca pentru bani, se omōre pe principele Ferdinand.

tunci aceste trebuiesc implinite, dēr față de aștătorii de profesiune trebuie purcesă cu cea mai mare asprime. Formarea unei partide constituționale române în Ungaria ar trebui să fiă una dintre grijile cele mai urgente ale contelui Szapary, *dēcă el nu voese, ca cestiunea naționalităților să ia o formă, care ar face o să apară periculoasă nu numai pentru cabinetul, ci și pentru Ungaria.*

Mēsuri excepționale.

Fostul Zarand, la 28 Iulie 1892.

Pressa maghiară peste tot, și cu deosebire cea opozițională, care n'a încetat un moment a striga după mēsuri excepționale, pōte fi satisfăcută, căci pofta i-s'a implinită.

Pe aici ne aflăm într'o adevărată stare de asediū. Sub pretexte, cari compromit liberalismul unui stat, să facă persecuțiuni și restricțiuni, cari și sub un sistem de cras absolutism pōtă fi timbrate de barbore. Nu vorbele, ci faptele o dovedescă această. Etă-le: Ca din senin vēdurăm Sāmbatā în Bradu o convocare a pretorelui suprem așfată pe pāreți, în care, sub grele urmări, interdice ținerea adunărilor de ori ce soi și categorii (politice, bisericesci, școlare economice etc.) fără prealabilă însinuare la organele polițienesci. De cătră sēră sosese un batalion de milițiă, ēr personalul gendarmeriei să tot sporea. Duminecă nōptea și până în zori de zi, fără de a premerge nici o cercetare, sē porni o gōnă mișelēscă prin *călcări de case en masse la toți fruntașii noștri.*

În Bradu, Băița și juru și în ținutul Băii de Crișu deodată s'au pusă la cale perchisiții în 25—30 de locuri. Au fost casuri unde brachiulă, gendarmii sprijiniți de militari, fără asistență din partea administrațiunii, fără a produce ordin, au efectuat perchisițiunea.

Căutau după proclamațiuni revoluționare, după arme și munițiune Atestate, deși s'au cerut, nu s'au dat încă nici până acum despre rezultatul perchisițiunii.

Și ore care să fiă originea acestor uneltiri? Dēcă combinăm petrecerea cu două zile mai înainte a comitelui suprem în Bradu și Baia de Crișu, mai departe împrejurarea, că în sēra de Duminecă s'au dat în Bradu o petrecere cu joc foarte cercetat, în favorul bisericii romano-catolice, care a durat până la 1 oră după miezul nopții și pe la 10¹/₂ ore arangierii au sloboțit rachete, cari au produs vr'o patru detunături mari, tot atâtea indicii despre frica de revoluțiune de care erau cuprinși locuitorii maghiari, ēr mai târziu cu 4 ore, la 2¹/₂ din nōpțe s'au pornit perchisiția generală. Dēcă ne aducem

aminte de enunțațiunile ministrului Siglgyi făcute în ședința dietii dela 14 a. l. c. când cu interpelațiunile deputaților Ugron și Apponyi despre mēsuri necesari pentru sugrumarea individualității naționalităților, *revisuirea legilor*, la cari astădi să provōca naționalitățile, când sunt jignite; dēcă în sfirșit considerăm declarațiunea lui Ugron, căia rēsponsul ministrului la cunoscință în așteptarea, că vor procede solidari în resolvirea cestiunii, atunci ușor ajungem la concluziunea, că tōtă afacerea mobilisării are caracter oficios și de aci își are și originea. *grafulu estremu de intimidare cu arma.*

Cu tōte cercurile și cursele, cari ni-se întind vōmă soapa teafăr și inscenătorii nu-și vor pōtă ajunge scopul de a ne presenta ca pe un element rebel și nemernic, nici de a afla chiar și la aparență, vre-un titlu pentru restringerea libertății nōstre individuale și naționale.

Să păstrăm numai sânge rece și tōte intrigile de a ne duce în impas și conflicte să vor rēsfrānge de înțelepciunea și tactul, cari tōte sunt înăscute Românului.

În această credință trebuie să ne întărēscă și atitudinea imparțială a miliției, care nu să va lăsa să fiă sedusă de nici un mijloc de întăritare, ci își va face datorința vēdând, că din cōmotive ridicole au fost chiamată la câmpul de bătăiă. Ea ne va servi și ca dovadă despre cumpetul și ținuta nōstră demnă.

În față acestor stări cei espusi, ca prin perchisițiuni să li-sē stigmatizeze onōrea civică și patriotică, mai dubiteză, că pe calea legii vor fi rehabilitați și satisfăcuți.

Vor încerca dēr să vedă, că în ce chip justiția va sci face lumină și pedepsi pe cei cari au atentat la onōrea și patriotismul curat al pașnicilor Români? — Avut'am parte din amarul persecuțiilor, dēr pentru această să nu cugete impilatorii, că ne-am enervat?

Să nu cugete, că ne-am tēmpit, și că nu suntem geloși de curățenia simțimentelor nōstre.

Nu să jōce și nu-și facă obiect de batjocură din lealitatea nōstră. Nu ne aducă jertfă intrigilor mārșave, căci nu este nici bine, nici cinstit și nici cu tact a înfățișa în afară lucrurile într'o formă atât de așfată. Nu așa să mulțimesc pretensiunile juste ale popōrelor.

Lumea nu e așa de orbită, ca să nu scie a decēbi adevăratul constituționalism de cel fals.

d.

trebuie să se simtă fericit, că se află în mâinile renumitului Sidi Mehmed Ben Hamet, cel dintău pirat în tōtă marea mediterană, care o iubese pe ea — o mângăere, care, nu făcū să incete de loc lacrimile sērmanei prisoniere. Galantul pirat lăudă apoi frumșețea ei, fi asemnă pērul cu pēna corbului, ochii ei cu mura câmpului, ēr trupul ei cu palmierul mlădios. Dēr nici cu aceste lingușiri nu isbiti. Înainte cu o oră se rugase Rosabela ca āngerul să o scape din pustiul, în care se află — dēr în locul āngerului veni omul acesta urit și murdar.

Barca se opri lângă corabia, pe care o comanda Sidi Mehmed, care credea, că prisoniera îndată îl va iubi. Fără multă vorbă îi spuse el, că o iubese cu foc — piratii nu prea fac haz mare din lucruri de aceste — și-i spuse, că e aplecată a o alege de întâia sa soțiă. Dēr în loc să o vedă, cădând cu recunoscință la picioarele sale, ea îl numi *tāharu* și-i dīse să se care dinaintea ochilor ei, căci altmintrelea îi va scōte ochii. „Eu sunt unica fiică a bogatului principe Testa-Capriola“, adause

ea, „vē poruncesc să trimiteți îndată un sol la tatăl meu și hotărâți banii de rescumpărare. El vē va plăti, ceea ce veți cere. Cereți 20,000 zechine și vi-le va da cu bucuriă.“

Ben Hamet se scărpină în cap și încep să chibzuesc, că ore ce ar fi mai bună, o fată frumoasă sēu 20,000 zechine. Ce e drept știe el din îndelungata sa experiență, că scōtorea ochilor e numai o vorbă golă, pe care încă nu a îndeplinit-o nici o fată din patria sa Tunis. „Douăzeci mii de zechine“, dīse el, nu se pōtă găsi așa de ușor. Vōm vedē ce va dīce bătrānul. Mai e timp, ca să ținem fata.

După aceea rugă el pe principesa ca să scrie tatălui ei. Rosabela ar fi și făcută bucuroasă această, dēr durere, că ea nu fusese învățată să scrie, de temere, că va scrie epistole de dragoste. Ben Hamet trimise deci un sol la principele. Acesta încrēmeni de spaimă, când auzi vestea cea tristă.

„Douăzeci de mii de zechine“, strigă el frāngēndu și mâinile: „acesta e mai mult, decât cheltuia fericita mea soțiă în carnaval. Douăzeci de mii de ze-

chine — nu dau nici o para. Pe patronul tēu lă voi pāri la judecată și-i voi pune de gātă pe toți sbirii sf. scaun roman.“

Înzadar. Solul nu lăsa nimic din cele 20,000 zechine. După ce nici rugăminti, nici amenințări nu folosiră, se învoi principele, ca să-i dea 10,000 scudi. Solul nu se învoi, ci se întōrse la căpitanul său. Apoi, la porunca acestuia încep din nou să se înțelgă cu principele. Dēr din nenorocire pentru Rosabela, se ivi în depărtare o corabiă, și Ben din temere de a nu perde și banii și fată, întinse pânzele și plecă pe întinsa mare.

Desperarea bătrānului principe ar fi fost foarte mare, dēcă nu l'ar fi mângăiat cele 20,000 zechine.

Corabia, pe care se afla Rosabela, plutea cu vēt favorabil spre Tunis. Sidi Mehmed se înflăcără din nou în dragoste față de frumoasa Rosabela. Dēr el era prea urit. Ea în curēndu a se îmbolnăvi de bōla de mare. În ziua a șeptea ajunseră în Galata. Căpitanul avea acolo o locuință frumoasă. Rosabela fu dusă fără zăbavă în harem, unde

află încă trei femei și un pazuic, cari o priviau cu ochi rēi.

Sidi Mehmet încep din nou să-i facă declarațiuni de dragoste, dēr ea lă respinse cu energiă.

Experiențele de până acum lă învățară pe Sidi, că darurile au o mare putere de a îndupleca pe cineva. De aceea el îi dēte mārșale, inele și petrii scumpe prin o Jidancă, ce avea sloboadă intrare în harem.

Dēr într'aceea beiful de Tunis auzi despre frumșețea Rosabellei, deci trimise el patru robi ai săi, ca să cēră pe Rosabella lui Sidi. Acesta ascultă de bei și trimise pe Rosabella, care ocupa acum un harem frumos. Aici era bine îngrijită.

Beiful de Tunis, Muley Achmed, era un bărbat de 72 ani, care avea titlu de onōre el Hadschi, fiindcă peregrinase de trei ori la Mecca. În ținerețea sa fusese servitor, dēr mai târziu întră în favorul fostului bei, după mōrtea căruia îi luă locul. De atunci stăpānea el cu înțelepciune și putere.

Rosabella câștigă favōrea beifului, care o tracta cu mare îngrijire.

SCIRILE ȚILEI.

— 18 (30) Iulie.

Adunarea generală a Asociației transilvane pentru literatura română și cultura poporului român, după cum am anunțat deja, se va ține la Blășiu în 7 August st. n. și zilele următoare. Pe câtă suntem informați, adunarea promite a fi bine cercetată, Blășienii fac pregătiri frumoase pentru primirea publicului și s-au luat toate măsurile posibile pentru mulțumirea oșpeților. Adunarea fii de timpuriu anunțată și înouămintă din partea fișpanului com. Albei-inferioare; ea promite a avea un caracter pe cât de calm, pe atât de serios. Ședința întâiu se va deschide la 10 ore a. m. prin d-lu președinte George Barițiu, erședința a doua se va deschide în ziua următoare, 8 August st. n. la orele 9 a. m. La ordinea țilei va fi între altele și alegerea comitetului și a funcționarilor Asociației transilvane pe un nou periodu de trei ani. Duminecă se va da un mare concertu, a căruia piesă principală va fi „Mănăstirea Argeșului”, baladă musicală în trei părți, compusă cu textul baladei lui V. Aleasandri de d-lu prof. de muzică Iac. Mureșianu. A doua ții va urma banohetulu, er se va balu. Muzica va fi din Abrud.

—x—

Libertate ungerescă — nu glumă. Cetim în „Magyar Hirlap” dela 29 Iulie, că advocații din Arad: Truția, Oncu, Suci și Popr au fostu trași în cercetare disciplinară de camera advocațială din Arad, fiindcă „au luat și ei parte activă la agitațiunile valache”. La pertractarea cauzei disciplinare de alaltăeri, procurorul camerei a făcutu propunerea, că „advocații valachi agitatori” s'au scos din practica advocațială. — Mai scurt, se li-se ia dreptul de-a mai purta procese. Nu putem săi, decât membrii numitei camere advocațiale au primitu, ori nu propunerea procurorului. Ori cum ar fi, ura și turbarea șovinismului spurcatu ungerescu se caracterizează destul de eclatant prin propunerea procurorului numitu. Cine vré se ia lecții de „libertate” și „echitate”, se se adreseze către procurorășul camerei advocațiale din Arad, — căci sigură are să lă facă dobă de carte.

—x—

O nouă revistă literară română. Cetim în țiarele din Bucuresci: In curând va apăre în capitală o revistă literară sub direcțiunea cunoscutului critic C. Dobrogeanu Gherea. Revista va fi lunară și va numera printre colaboratorii se pe: Ales. Vlahața, De la Vrancea, Th. Speranță și alți fruntași ai literaturii noastre. Revista va avea de scopu: determinarea unui curentu literaru sănătosu

și bine hotărîtă, fixarea urei ortografii pe base științifice și neștrămutate, lupta contra banalităților literare și formarea gustului literar, atât de decăduțu astăzi. Primul articolu-programă al acestei reviste va fi semnatu de C. Dobrogeanu Gherea; acestu aticolu va fi un vastu studiu științificu asupra stărei de astăzi a literaturii noastre. Titlulu revistei va fi „Lumea Nouă”.

—x—

Mutarea orológelor. Tóte orológele din țeră, în urma unei ordinațiuni ministeriale, voru fi dela 1 Aug. n. c. îndreptate după calculația timpului europeanu pe zone. Așa că de aici încolo timpul în Brașov va fi cu 42 minute mai târziu, ca până acum decu orológele voru suna 12 ore din ții, când după calculația de până aici brânca arăta 12 ore și 42 minute. Prin urmare în urma acestei mutări nu va mai fi deosebire între orológele dela gară și cele din orașu. În noțtea de 31 Iulie spre 1 August se va muta orológu de pe turnul sfatului cu 42 de minute înapoi.

—x—

Szapary la Sinaia. În țilele aceste se lățise faima, că ministrul președinte ungerescu a mersu la Sinaia, a făcutu o visita regelui Carol și că a fostu la prânzu la ministrul Lahovary. Acestu șgomotu a fostu spriginitu și de un raportu ce l'a adus țiarul „Timpulu” din Bucuresci totu în acestu sensu. Unele țiare din Bucuresci apucaseră se scrie și articulu de fondu despre acestu evenimentu, când se vețu, că nu Szapary, ministrul președinte, ci numai un nepotu alu lui, contele Petru Szapary, directorul hergheliloru statului ungaru, a fostu la regele Carol și s'a bucuratu de ospitalitatea ministrului Lahovary. Interesantă este, că țiarul apponyistă din Pesta aducendă șcirea eronată, țice, că decă s'ar adeveri, în Ungaria n'ar fi comentată nici-decum în modu simpaticu.

—x—

Lupta cu un lup. Cetim în „Res-bolul”: In seara de 5 și în dimineța de 6 Iulie a. c., o mare panică era între locitorii comunei Bărgăoni, din județulu Nămuș, (România), la vestea, că lupii sfășia omeni în diferite părți ale comunei, pe drumu chiar, din țasuri, pe la domiciliuri, și în afară de câmpu. Și în adevăr, că în acea ții de 6 Iulie, s'a și adus la prefectură cinci bărbați și o femeia purtându unii rani grave și alții mai ușore, precum și cadavrul unui lupu turbatu ucis, în luptă de locitorul Ionu Chirișescu, care era cel mai greu rănit. Uciderea fiarei a făcutu numitulu locitoru prin împrejurarea, că la auțulu lătratulu cânilor la țarculu se cu fenu, în care erau și vite, din apropierea casei, ducenduse la acelu arc și voind se sară gardulu înlăntu a

fostu apucat de mână de către un lup nevedutu până atunci; cu aceeași mână omulu a ținutu și a strinsu limba lupului, er cu dinții se l'a prinsu de buza superioară rupendui o parte din ea, până ce un băiatu a adus imediatu o furcă de feru; atunci omulu atacatu, scoțendă mână drăptă din gura lupului și ținendă strinsu cu dinții buza animalului l'a apucat de botu cu mână stângă, i-a introdus cu mână drăptă coda furcii prin gură trecend'o până de cealaltă parte. Toți pacienții au fostu trimiși la laboratorulu de terapeutică și farmacologiă din Iași.

—x—

Recunoștință. Locitorul Vasile Băberiu din suburbiulu Scheiu (Brașov), ne rógă a aduce la cunoștința publică mulțumirea sa, adencă, cu care datoresce d-lui Iacobu Nagy din Brașov, pentru că avu bunătatea a lă țamadui gratuitu, c'unu balsam admirabilu, de-o grósnică umflătură, în urma durerii de masele, a falcii de jos, așa că nu mai putea vedé cu ochiulu dreptu, er gura nu și-o mai puté deschide. Intrebuintându acelu balsam îndată a pututu deschide gura și ochiulu și în timpu de-o șeptemână a fostu deplinu lecutu.

—x—

Concertu în Oravița. Corulu vocalu român gr. cat. din Oravița română, va arangia Lună, în 1 August n. c., un concertu împreunatu u teatru, sub conducerea invetătorulu Ioan Bogdanu. Programa: 1) „Lugoșiana”, de C. Decker, coru bărbătescu; 2) „Stăncuța” de G. Musicescu, coru mixt; 3) Ioan Păpușariulu, canteu comicu într'unu act de V. Alexandri, executatu de d-lu Costa Voda; 4) „Iubesc, iubesc”, de I. Micleu, coru bărbătescu; 5) „Ardă-lu foculu codru destu”, doina populară, tenor solo, cantată de d-lu Ioan Bogdanu, acomp. de orchestra musicală; 6) „Numele țeu”, coru bărbătescu; 7) „Herescu boccegiulu” canteu comicu într'unu act de V. Alexandri, executatu de d-lu Ioachimă Jana; 8) „Iléna”, de G. Musicescu, coru mixt. După producțiune joeu. Venitul curatu este destinat pentru fondulu școlei gr. cat. de acolo.

—x—

Ninsóre. „Timpulu” serie, că Miercuri între orele 7—8 seara, a căduțu zăpadă la Rucăr (jud. Muscelu).

—x—

D. Caraveloff, fostu prim-ministru alu Bulgariei, condamnatu la cinci ani închisóre în procesulu Belceff, își va face osenda le penitenciarulu din Ternoava.

—x—

Cursulu de note din Borșa, pe care l'amă anunțatu în numărulu din Dumineca trecută alu fóiei noastre, se va ține în țilele dela 14—28 Augustu c., soco-

titu după stilulu nou. Cea mai apropiată stațiune a căii ferate este Valasud-Bontida („Valasud-Bonczhida”), 10 chil. departe dela Borșa. Aceste suntemu ru-de-a le aduce la cunoștința celor interesati, cu dorința, de-a lua notiță despre acéta și celelale țiare romănesi.

—x—

Convocări. Comitetulu Reuniunii invetătoriloru romani gr. or. din districtulu alu VIII-lea de invetămentu alu Reghinului a hotărît ținerea adunării generale pentru anul acesta în comuna Jabeșița, în ția schimbării la față adencă în 6, 7, și 8 Augustu v. c. D-nii invetători și directori suntu provocați a participa la acéta adunare. Epitropiile parachiiale au se provédă pe invetătorii d-lor cu câte 1 fl. 50 cr. diurne și paușale de drumu. Programa lucrărilor e fórte bogată și interesantă.

—x—

Manevre. În 8 Augustu n. c. va pleca regimentulu de infanteriă Nr. 82 și batalionulu din regm. de inf. Nr. 2, din garnisóna din Brașov, la manevrele de corp, ce se voru ține în jurulu Sibiiului. Marșruta va fi prin Făgăraș, Avrig, etc. Sibiiu. Divisiunea de artileriă de de aici a plecatu deja în țilele trecute la Sibiiu, unde se voru face exercițiile cu tunurile, după aceea va lua parte la manevrele de corp, dimpreună cu regimentulu de husari Nr. 1 din locu.

—x—

Concerte. Muzica orășenescă va da ații și mare seara câte unu concertu în grădina hotelulu „Pomulu verde”. Intre piese se va cânta: „Ueber Land und Meer” Musicalische Rundreisebillet de Carl Millöcker, care cuprinde următoarele puncte: Introducere — 1. Irisches Volkslied, 2. Rule Britania, 3. Indische Melodie, 4. Imnul persianu, 5. Scalp, cantece și jocuri indiane, 6. Canteu popularu din „Abisinia”, 7. Cantece arabe, 8. Canteu popularu din Bengalía, 9. Canteu popularu din Madeira, 10. Canteu din insulele Filipine, 11. Cantece popularu rusesci, 12. Canteu serbescu, 13. Jocu romănescu și imnul popularu român. 14. Canteulu naționalu francesu, 15. Canteu spaniolu, 16. Canteu svedianu, 17. Canteu chinezescu, 18. Canteulu pescariloru Japanezi, 19. Canteu popularu din Șvabia, 20. Canteu popularu americanu, 21. Canteu italianu, 22. Canteulu studențiloru germani, 23. Canteulu naționalu belgianu, 24. Canteulu elvețianu din Alpi, 25. Marșulu egipteanu, 26. Canteulu naționalu grecescu, 27. Imnul popularu turcescu, 28. Austro-Ungaria, 29. Alpenländer, 30. Polonia, 31. Boemia, 32. Ungaria, 33. Germania, 34. Austria, Fine.

*—

Cununiă. D-lu Gavrilu Muroșă, funcționar la direcțiunea financiară din locu, se va cununa mâne cu d-ra *Seztília Chiorniță*, fiica d-lui N. Chiorniță, mare proprietaru în comuna Cuculata, lângă Făgăraș. — Adresăm ținerei părechii sincerile noastre felicitări!

Ucu Paolo.

Poesii populare.

Culese din popor.

La fântâna dela buna
Sera când se culoă luna

În capetulu grădinei haremului se afla unu foisoru umbrosu. Elu avea fața spre portulu Galata, der ferestriile sale erau îngrădite, așa încatu femeile puteau privi afară, fără ca însu se fiă zărite. Acestu foisoru îi plăcea fórte tare Rosabellei, căci ea petrecea aici cea mai mare parte a țilei, de unde privia imbulzela ómeniloru din portu și așa îi mai trecea mahnirea.

De curându intrase în postu o corabiă comercială, care aducea mărfuri pe seama lui Selim, unu mare comerciantu din Galata. Incepură se descarca corabia, lucru care-lu făceau vre-o 20 de robi, negrii și albi, conduși de unu mauru réntăciosu, care da cu biciulu în șermanii robi.

Între prisioneri, îi bătuse la ochi Rosabellei unu tineru frumosu, voinicu, care suferea cu țăriă tratarea neomenosă a maurului. Rosabela simția compătimire față de palidulu și frumosulu tineru; făcure lovitură pe spinarea tinerului, o pētrundea în inimă.

Când robii într'o ții se întorceau dela magazinu cu mâinile góle, auții Rosabela, cum unulu dintre tovarășii de

suferințe, îi strigă tinerului câteva cuvinte în limba italiană și acesta răspunse „No”. Ea acum vețu, că acesta e unu compatriotu alu ei.

Inchipuiți-ve o fată de 16 ani, italiană, smulsă din patria ei, închisă, urmărită pasu de pasu, de nisce monștrii negrii — și nu vi-se va păré atunci lucrul ciudatu, că ea se îndrăgosti în frumosulu tineru. Totu asemenea 'mi veți concede, că ea se șilea, ca se se facă cunoscută tinerului. Lucrul acesta era însu fórte greu.

O șeptemână întrégă fãuri Rosabella felu de felu de planuri. În desperarea sa se arunca la pământu, se ruga la Dumnețeu, ca se o scape din închisóre. Deodată îi plesni prin minte o idee bună.

Rosabella își mântuise, la răpirea ei, cartea de rugăciuni. În timpul acela era adencă bunulu obicei, că făcure fată purta la sine o carte de rugăciuni, care o apăra de celu réu. Decu Rosabella tăia câteva litere din cartea de rugăciuni, le aședă în cuvinte, cari aveau se facă cunoscutu tinerului sósu ei. Aceste cuvinte le lipi pe o frunță. Aceste cuvinte

erau: „Mă numesc Rosabella di Testa-Capriola, sunt de 16 ani, prisioneră în haremulu beilului; întrebă, poți se mă scapi? Ban am. În trecere pune mâinile pe pieptu, semn că te ai învoitu.”

Acum căută mititica se afle momentulu potrivit, ca se arunce scrisorea. Într'o ții, pe când sta ea la ferestru, trecea tinerulu pe dinaintea ei. Ea aruncă frunța, care cădu la picioarele tinerului. Acesta o ridică repede și o ascunse în sinu.

Cătră seara reuși ca se cetescă scrisorea. În trecere pe dinaintea foisorului ei, încrușă elu brațele peste pieptu. Rosabella nu mai putea de bucuriă. În ția următoare înveli ea țee zechine într'o cãrpă și le aruncă jos. Der din nenorocire cădu la picioarele maurului, care se miră de darulu primitu din mână nevedutu. Rosabella se mahní fórte. Ea vețu, că în chipulu acesta nu pôte ca se ajungă la nici unu rezultat, de aceea își alese o altă cale și anume se gândi la Jidana Lea, care în totdeuna îi arătase o mare dragoste. Acesta se învoi și după câteva țile află, că tinerulu este unu nobilu venețianu, cu numele Gan-

tano Pesaro, care într'o călătoriă cădu prisioner în mâinile pirăților.

Acum se înțeleseră amândou, ca se trimită bani tinerului. Ele prefăcură în bani tóte prețioșele, precum inele, brățare, și banii aceștia îi primi tinerulu, pentru ca se se răscumpere din prinsóre. Gantano și cu unu amic alu se, care deasemenea fu răscumpertu, luară o luntre, care sta gata se-i ducă la o corabiă francesă, care ancora în portu. Ei se îngrijiră de scări, frânghii și arme. Fuga avea se se întemple în noțtea următoare.

Fuga avu rezultatulu doritu. Ei scăpară pe Rosabella, ajunseră la corabia francesă, care îi aduse în palatulu bētrânului principe, care-i primi cu bucuriă. Nunta între Gantano și Rosabella se întâmplă curând după aceea. Ei trăiră fericiți ani îndelungați, bucurându-se de copii și nepoți mulți.

Lista contribuțiilor

pentru repararea pagubelor cauzate prin devastările și sălbăticiile dela Turda, Șimleu și Arad.

În urma apelului nostru au mai intrat la administrația „Gazetei” până ați următoarele sume:

	fl.	cr.
Dela d-lă G. G. P. (Paris)	3	—
Dela d-nii: Ludovicu Simonu propriețar în (Sângeorgiu de Câmpia) 10 fl.; Andreiu Voda, (Ormenișul de Câmpia) 1 fl.		
Suma	11	—
Transportul din nr. 158 al „Gaz. Trans.”	615	94
Suma totală	629	94

Manifestația de protestare dela Călărași.

Despre manifestația din Călărași cetim în „Românul” următoarele:

În urma invitației, ce au primit studenții universitari, de a merge în o delegație la Călărași, pentru a lua parte la manifestația ce avuse loc acolo Duminecă în 12 Iulie, dâșii s'au grăbit de-a îndeplini doriința călărășenilor. În acest scop, au pornit din București în dimineața zilei de 11 (23) Iulie, cu trenul de 7,30 m. în număr de 17 inși, în mijlocul unui mare entuziasm. Trenul se pune în mișcare în cântecul „O Românie, o dulce țară”. Pe drum a domnit în totu timpul veselie cea mai mare între studenți.

Ajunși la destinația, studenții au fost întâmpinați pe peron de o mulțime de lume, care cu totu timpul nefavorabil, a ținut să le strângă mâna la sosire și să le dăcă tradiționalul „Bine ați venit”. Lăutarii intonara marsul „Deșteptă-te române”. Dâșii din localitate, asemenea cu totu timpul urrită, n'au hesitat d'a eși intru întâmpinarea studenților.

Cum au intrat în sala de așteptare, li-s'au oferit 5 buchete superbe de flori legate cu panglică albă, purtând inscripția: „Valorosilor studenți universitari”. Ceva mai mult, d-șora Prapurgioacă binevoită a-i onora pe studenți cu o căldurosă și bine simțită alocuțiune, care a fost primită cu aplauze furtunoase. Apoi un cetățeniu luă cuvântul felicitându pe studenți de interesul, ce-lu pörta cauzei naționale.

A doua zi la ora 9 jum. era anunțată întrunirea publică. Cetățenii umplură vasta grădină Periețeanu, unde avu loc manifestația. Președinte fu alocamat d-lă Prapurgio, Căpitan în retragere, un brav ostaș dela 77. Se dă cuvântul studentului E. Marini, care într'unu detaliat discurs, mulțumesc mai întâi Călărășenilor de buna pri-

mire, ce au făcut, și îi felicită de inițiativa ce au luat pentru protestare. Apoi face descrierea procesului dintre Maghiarii și Români subjugăți din tôte provinciile și arată mijlocele noastre de luptă, atitudinea pașnică ce avem, și formulează speranțe fericite pentru viitoru.

Termină, arătându vitalitatea rasei latine, importanța ce vomă avé ce o națiune mare liberă în Orientu.

D. Mihailu Policratu, studentu, comentéază în modu judiciar suferințele Românilor de peste Carpați și pređice triumfulu civilizației române contra barbariei maghiare. Arată, că Români, cari au trecut prin atâtea încercări grele, invasi străine, flagele și impilări, vor scăpa cu ajutorul lui Dumnezeu și de nedreptățile Maghiarilor.

Studentul I. Șerbănescu indemnă, în câteva cuvinte bine simțite, la luptă fără preget pentru cauza națională, asigurându pe cetățeni, că studenții vor fi totdeauna alături cu dâșii și își vor impune ori ce sacrificiu.

D. St. Cihosky, studentu, într'o escelentă improvizăție face să reiasă importanța întrunirii, dă observații remarcabile asupra situației Românilor din provinciile subjugate și uréză un succes deplinu cauzei, ce ne agită.

D. Christache Tănase, comerciantu și plugar din localitate, arată în căldurose cuvinte, că avem de luptat și în contra dușmanului internu alu nêmului nostru, care e străinismul. Arată calamitatea ce Ovreei sunt pentru Români și termină dăcându, că studenții se nu uite nicu unu momentu pe țărani nostri, oi să lucreze neincetată pentru binele lor. Aplauze repetate au salutat acestu discurs. D. Demetru Policrat, studentu, exprimă doriința, că în orașul Călărași și în celelalte orașe dunărene, Români să fiă mai patrioți, ca ori unde, căci prin pozițiunea lor geografică au posibilitatea de a fi câtu mai desu în contactu cu locuitorii Români vecini, cărora le pot însufla neincetată simțământul unirei frățești între dâșii, contra puternicilor și neîmpăcăților lor dușmani. Acestu discursu, perfectu ca formă și escelentu ca fond, a fost primitu cu aplauze prelungite.

În urmă d. Blebea din localitate mulțumesc studenților de cuvântările lor și exprimă doriința, că dâșii nu vor uita pe călărășenii, cari îi iubesc atăt de multu.

Apoi președintele d. Prapurgio ridică întrunirea. Studenții își iau rămasă bună dela cetățeni, dejunéză, apoi plecă la gară, unde peronul era întesat de lume venită să-și ia adio dela dâșii. D-na Armășescu oferă cu multă amabili-

tate buchetele studenților. Trenul sosece, studentul N. Zugrăvescu se urcă pe scările vagonului și cu o voce emoționată și ia adio în numele studenților dela Călărășeni, mulțumindu-le din buna-voință și exprimându speranța unei apropiate vederi.

Când trenul s'a pus în mișcare urale puternice au isbuclit din peptul tuturor.

Adunarea generală

a „Reuniunii învățătorilor români Sălăgeni.”

Sălăgiu, Iulie 1892.

Onorată Redacțiune! Știința și progresul pe tôte terenele vieții suntu o datorință pentru a căreia împlinire trebuie să lupte fiă-care individ din societatea omenescă, și cu atăt mai vêtosă dintre nêmulu nostru românesc, care numai de vr'o câteva decenii încéce s'a ridicat din apatia sa seculară, și care acum stagnarea din trecut numai cu încordarea diligenței și a activității sale va puté-o repara, și vomă puté și noi ține pasu cu poporele ajunse mai întâi la conștiința de sine. Marele Șineai cu aceea și-a începutu opul regenerărei, că a înființat la 300 de școle, deorece elu a vêtut, că poporul român numai prin știință, numai prin școlă va puté înainta.

Noi, Sălăgenii, în privința acestă stăm pe o treptă așa dăcându mai înaintat. Învățătorii nostri, suntu cu puținé excepțiuni la înălțimea chiamării lor și se nisuesc din tôte puterile a instrua poporul celu însetat de știință și cultură, formând totodată un corp moralu solidu, sub titlul de „Reuniunea învățătorilor români Sălăgeni”, ținu regulat adunările tractuale de tómnă și primăveră, facu propuneru de probă, ceteșu disertațiunilor pedagogice, științifice etc. și despre tôte mișcărilor lor dau sémă la o adunare generală.

O asemenea adunare generală a Reuniunii s'a ținut și estimpu în 11 Iulie n. c. în comuna Cariteu, pe valea Zelăului, care a fost împreunată cu teatru și petrecere cu jocu, și a cărei decurgere spre scurtă mă voiu nisui a a-o arăta în următoarele:

De trei laturu ale comunei erau ridicate porți triumfale cu inscripțiunea: „Bine ați venit”, pe sub cari desu de dimineața a începutu a trece publicu numărósu constătoru din preoți, învățătoru, inteligența mirénă, și poporu țeranu. La 9 ore s'a începutu serviciul divin cu asistarea mai multor preoți, în frunte cu Rs. D-nu vicaru alu Silvaniei. La slujbă a cântat corul vocalu din Supurul de susu, condus de d-lă învățătoru M. Bobeșiu, și corul localu.

Poliția încă a fostu reprezentată prin d-lă soldăbireu, cu patru gendarmi, și din partea comitatului a fostu d-lă inspectoru reg. școlasticu.

Pe la 11 ore s'a începutu ședința întâia, deschisă prin Rs. D-nu președintele, cu o vorbire elocentă, în care mulțămind membrilor pentru înfățișare, declară ședința de deschisă.

După programă, a urmatu: Cetirea unor ordinațiuni, cetirea protocolului și decisiunilor adunării trecute și referare presiului despre cele dispuse în acelu protocolu. La punctul alu patrulea s'a cetit raportul generalu despre activitatea celor 3 cercuru filiali, apoi raportul comitetului centralu și alu funcționarilor Reuniunii; s'a luat cu părere de rău spre știință, că unii domni nu-și solvesc regulat tacele de membri și suntu rugăți a se ține de statute în ce privește plățirea taxelor. Altum d-lă raportor Vasilu Olteanu, învățătoru a făcutu referada cu esactitate și obiectiv, pentru ce merită laudă și mulțămită.

S'au alesu comisiuni: a) pentru inscrierea membrilor noi și încasarea taceșor; b) pentru criticarea propunerilor diverse; c) pentru cernerea propunerilor diverse; d) pentru examinarea esoposițiunii și susținerea ordinii.

S'a datu apoi cetire epistolei de aderență, trimisă reuniunii de fostul vicepreședinte, d-lă Gavrilu Trifu, de presinte profesor preparandialu în Szabadka, care a lăsat unu nume neperitor în inima corpului didacticu Sălăgianu și care și acuma salută pe toți membrii reuniunii și cunoscuții. D-lă Teodoru Ilie învățătoru, a ținut după aceea o disertațiune despre „Premierea și pedepsirea în școlă poporală”, cu unu succes laudabilu. Înainte de pausă a fostu încă propunerea de probă prin d-lă Nicolau Morariu, învățătoru, cu rezultatul dorit.

La banchetu au luat parte vre-o 70 de persoane. A tostatu între alții Re. D-nu vicariu și președinte, d-lă vicepreședinte Andreiu Cosma pentru Prea Sântia Sa Episcopul Gherlei, d-lă Vasilu Olténu pentru președinte, apoi d-nii preoți Clemente Popu din Recea, Ștefanu Sabo din Bădăciuu, d-nii învățătoru: Ioanu Hendea, notarul Reuniunii, Nechita Liscanu, Simona etc.

La 4 ore d. a. s'a începutu a doua ședință. Comisiunile și-au cetit rapoartele, s'au făcutu mai multe propuneru asupra diurnelor învățătoresci pentru adunări, asupra modalității încasării taceșor restante etc. Cu durere s'a vêtut că bravul casariu alu Reuniunii d-lă Ioanu Oegariu, din considerații de

Mergu voinicii totdeuna,
— Las' se mergă, că li-e sete
De guriță dela fete.

*

Până codrul frunza-și ține
Toți voinicii trăsesc bine,
Decă codrul frunza-și lasă
Toți voinicii tragă acasă
La copii și la borescă,
La copii și la soșia,
Mai cu sémă la soșia;
La copii și la căsuță
Mai cu dragu la nevăstuță.

*

Mândruță de pe la Greci
Hai cu luntrea de mă treci,
De ț-i rușine cu mine
Ia-mă brău pe lângă tine
Și mă treci mândră pe mine;
De-ți va fi rușine-așa
Fă-mă năfrămuța ta
Și mă bagă'n sinul tău,
Ca să trecu mândră și eu;
De-ți-o fi rușine-așa
Fă-mă lumină de sêu
Și te lumine cu mine,
Ca să trecu mândră cu tine.
— Eu badiță că m'oiu face
O floricioacă'n fenaș

— Și eu mândră că m'oiu face
Voiniculu cu cósă'n spate
Șoiu tăia florile tôte,
Și te-oiu tăia și pe tine,
Și totu nu-i scăpa de mine.

— Dér io bade că m'oiu face,
M'oiu face-o trestia'n tău

— Și eu mândră ér m'oiu face
Unu bouțu mândru de baltă
Și-oiu paște trestia tótă
Și te-oiu paște și pe tine
Și totu nu-i scăpa de mine.

*

Mătăcină bătucită
Mărită-te podobită,
C'ai purtat unu caru de flori
Și-ai fetit cu trei feciori,
O căruță de bertită
Ai purtat la gātu drăguță.

*

Uită mamă uritu
Cum imi pörtă brăuțu;
Nu mi-lă pörtă se mi-lă deie
Ci mi-lă pörtă se mă ieie,
De-ași sci maică că m'ai da
Cu mâna m'ășl spëndura
În mijlocul tégului
Sé se mire totu tégul,
Că ce face uritu;
Sé se'nvețe maicele
Cum sé și deie fetele

P'angă Murășu, p'angă têu
Ardă doué lumină de sêu,
Dia plouă, nóptea ninge,
Nime nu le pôte stinge
Făr' inima mea când plânge

*

Cântă cuce
Când te-i duce
Cu trei zile mai 'nainte,
Ca să-mi iau și io merinde
Ca să vin și io cu tine
Sé mă duc din rău la bine;
Căci pe unde mă duc eu
Nu e ierbă
Nice dalbă
Numai sânge până'n barbă,
Nu-i nicu firioculu de grău,
Numai sânge până'n brău.

*

Câte sci io cu mândra
Nu sci popa cu cartea,
Nice popa din orașu
Nici vlădica dela Blașu.

*

Multu mă mustră trunța'ngustă
C'am făcutu calea pe pustă;
Mie n'are de-a-mi mustra,
C'au făcutu o mândruță
Sé trecă pe badița:

Sé-lu trecă la dieciă
Sé-lu scape din cătăniă.

*

Du-mă Dómne 'n tégul pe dëmbu
Sé vedu boii cum se vëndu,
Văcile cum se plătescu
Mândrele cum se iubescu.
Șeđiu ađi și șeđni mâne
La min' rëndulu nu mai vine,
Puseiu șeua pe doi cai
Mă sui în susu la raiu,
Raiulu era încuiat
De trei-ori am genunchiat
Pân' raiulu s'a descuiat;
Ce am vêtut
Bin' mi-a plăcutu:
Trupuri mici de Romăncuțe
Spovedite
Și'ngrijite.

Puseiu șeua p'unu calu alb
Mă coborăiu josu la iadū,
Ce-amu vêtut m'am spaimântatū:
Trupuri mari și rumenite
De popa nespovedite,
Mă uitău și la dreapta
Iétă și mândruța mee.

Cetea, 1892.

I. Bota.

sănătate a fost silită să abdică. Densul și-a purtat oficiul cu acuratețe și devotament, și a adus în ordine școlile până atunci cam încurcate ale casei. Ca recunoștință i-s-a exprimat mulțămirea protocolară, ér de cassarú nou s'a ales unaním d-lú Nicolau Popú, învățător în Hidigú. Reconstituită fiind biblioteca Reuniunii, de bibliotecar a fost pus d-lú Alecsiu Fedorca, învăț. în Șimleu. Locul pentru ținerea viitoare adunări generale s'a decis în romantica omăună Sterciu, în apropierea Meseșului.

Până aci partea oficială. De sine se înțelege, că după lucru trebuie să urmeze pauză și distracție. La 9 ore s'a început reprezentarea piesei teatrale, care a mulțumit nespuse de mult publicul. S'a destinsu cu deosebire un copil de 7-8 ani de vre-o 15 ani, care a sciut produce continuă ilaritate în public și a fost aplaudat de nenumărate ori. Dra M. Popú din Supurul de sus n'a lăsat nimic de dorit întru reprezentarea rolului său; de asemenea d-lú învățător Constantin Albul a lăsat publicul pe deplin mulțumit. O copilă de 7-8 ani din Supurul de sus în rolul de servitoare s'a purtat minunat. Meritul însă în primul loc este al d-lui învățător din Supurul de sus, Mihailú Bobeșiu, arangiatorul teatrului, care își face mare merite întru luminarea poporului și comunei sale.

Căzându cortina, după ovațiuni și aplause frenetice la adresa diletanților, s'a început jocul cu o frumoasă „Ardeleană“. O parte dintre Româncuțele noastre erau îmbracate în pitorescul costum național. Jocurile de colună, ca „Romana“ și altele, s'au jucat de câte 50 părech, compuse din elita damelor și domnilor din Sălagiu.

Din toate acestea se vede, că petrecerea dascălilor sălăgieni a succedut. E drept, că fapta de sine se laudă, dér totuși nu putem să retăcem meritele d-lui preot local Petru Ostate, care a avut partea de leu întru conducerea, arangierea și reușirea acelei adunări. D-se este un preot devotat cauzei culturale naționale și ne-a îndatorat pe toți foarte mult.

Oșianul.

„Societatea Transilvania.“

Societatea Transilvania, are vacantă cu începere de la 1 Octombrie 1892, un stipendiu în sumă de lei 1600 anual în aur. Acest stipendiu este destinat pentru studii literare la o academiă din străinătate. Pentru ocuparea lui se publică concurs.

Sunt admisi la concurs numai Românii tineri de peste Carpați, fiă din Transilvania, fiă din părțile Ungariei, fiă din Bucovina.

Doritorii de a-lu obține, vor arăta cererile lor în scris către comitetul Societății Transilvania. București, strada plantelor 24/46, celú multú până la 25 Augustú st. v. a. c. și le vor însoți de următoarele acte:

1) Certificatul de botez. 2) Certificatul, că au terminat liceul și că au depus bacalaureatul (maturitatea). 3) Certificatul de paupertate. 4) Să se ia îndatorirea în scris a se conforma dorinței exprimate în art. 4 din statute, adeică, de a-și aplica cunoștințele câștigate în partea locului, și în fine 5) Să-și ia îndatorirea, ca la termenul fixat în programa academiiei, unde vor fi trimiși, să-și facă neapărat esamenele, obținându titlul de academiou.

Neîndeplinirea acestei îndatoriri atrage după sine pierderea stipendiului.

Comitetul.

Esamene la sate.

Grădisce, Iulie 1892.

(Fine.)

8. Pescena și Pescenița. Școala de stat. Esamenul fu ținut în 2 Iunie

înaintea de amădi, de către învățătorul dirigent Alecsiu Balogú și învățătoresa Kemény Paula, pe lângă asistența numerosă, cu succes deplin mulțumitor. S'au esaminat 69 prunci, din 139 obligați și 108 cercetători de toate țiilele, pe lângă cari 13 elevi de confesiune elvețiană. În limba română, prin predare orală, se propun numai rugăciunile și doctrina creștină, școala e îndestrată cu toate cele necesare în măsură abundată.

9) Riu de mori-Ostrovelú. Esamenul la această școală română fu ținut în 8 Mai p. m. cu 41 elevi (17 băieți și 24 fete) din 98 obligați și 63 înscriși, de către învățătorul Georgiu Tiașú, sub presiunea subscrișului, pe lângă asistența parochilor locali, On. Ioanú Beruatu din Riu de mori și On. Mihailú Iubașiu din Ostrovelú, cu succes mulțumitor. Asistența neînsemnată a publicului românesc e dovadă de lipsa interesului față de școală. Ținerea esamenului la această școală fu grăbită din cauza bolii, ce a grasat în comunele aceste și cu finea lui Aprilie începuse a însufla îngrijiri serioase. Diferința între băieții obligați și frecuentatori se esplică din împrejurarea regretabilă, că mai cu seamă în satele afiliate, Suseu și Gureni, se ivesc între prunci defecte dese trusești și mentale; părăinții, în parte preponderantă foarte săraci; nu sunt în stare a-le procura vestimintele necesare. Frecuentarea în totală a fost regulată; obiectele au fost bine tractate și la înțeles; disciplina corectă menținută; școala e în stare bună și bine provădită cu cele de lipsă. Învățătorul și-a dat silința de laudă; prunci dovedesc mai puțină inteligență firească, ca în alte comune; sufletesce și trusești sunt mai inferiori, de unde sarcina instrucțiunii mai anevoioasă. Grădini de pomărită există și se cultivă. Starea generală a școlii mulțumitor.

10. Valea Deliu-Ohaba Sibiseli. Aici s'a ținut esamenul în 21 Mai cu 43 elevi (26 prunci și 17 fete) din 99 obligați și 72 cercetători (dintre cari însă abia 44 au frecventat școala ceva mai regulată) de către preotul local adm., On. Mihailú Popú, învățător provisoriu substituit, sub presiunea subscrișului și în prezența unui public numeros, cu rezultat abia îndestulitor. Acest parochia e unică în acest district protopopesc, care se opune cu o renitență neînduplecată tuturor dispozițiilor, ce se iau în interesul învățământului. Din această cauză destul de întristătoare, anul școlastic abia se putu începe în 11 Ianuarie 1892, când Prea Ven. Consistoriu diecesan binevoi a aproba, în lipsa unui învățător calificat, pe preotul local, ca învățător provisoriu substituit. După ce nici prin aplicarea măsurilor celor mai rigurose nu se putu dobândi învoirea senatului școlastic de a se ridica salariul învățătorului de la 100 fl., cât era până acum, la suma minimală de 200 fl., din partea presiunii se făcu o repartiție de 233 fl., pentru care se câștigă confirmarea jurisdicțiunii politice administrative și astfel acest post învățătoresc e speranță că se va pute regula pentru anul școl. viitor. Pentru școala, carea până acum a fost într'o odă închiriată, strimă și necorespunzătoare, cu ajutorul unui darú prea înalt de 150 fl. s'a cumpătat un intravilan, și cu ajutorul unei repartiții făcute tot pe cale arătată, edificiul aflător pe acel loc se va adapta pe deplin scopului școlastic. Starea prezintă a acestei școle e puțin îmbucurătoare, frecuentarea neregulată și în număr prea neînsemnat. Cu privire la obiectele singurite scrise și cetite, precum și religiunea fură îndestulătoare; învățătorul substituit și-a dat silința posibilă, de unde a și rezultat ceva progres față de anul trecut. E sperare, că îndeplinindu-se cele de sus și neteșându-se calea pentru dispunerea unui învățător calificat, totă starea actuală va primi o altă față.

9. Zaicaniu. Școala de stat. Esamenul s'a ținut în 12 Iunie cu 41 elevi (20 prunci și 21 fete) din 47 obligați și 43 cercetători, de către învățătorul Carolú Pasca, sub presiunea subscrișului, asistându preotul local, On. Manase Popú, preotul reformat din Clopotiva, învățătorii din Grădisce, Paucinesci și Pesceanu, precum și un numeros public românesc, cu succes mulțumitor. Prunci au fost împărțiți în 5 clase; răspunsurile precise, clare și la înțeles, documentară zelul învățătorului. Peste tot, școala se află în bună ordine în toate privințele.

Din aceste trăsuri principale asupra stărei actuale a școlilor, a învățământului și esamenelor ținute în acest district protopopesc, apare, cumcă în anii din urmă s'a lucrat foarte mult pe acest teren, în trecut aproape părăsit; este însă nespuse de mult a se mai clădi, ca opera regenerării să fi terminată și binefacerile instrucțiunii să se răspândească cu prisosință asupra poporului abia treșit din letargia seculară, în care fusese până acum adăncit.

Purcedându din experiența câștigată, cumcă pentru o predare practică și ușoră a obiectelor de învățământ se recere o praxă îndelungată, érá aceea numai prin întruniri învățătoresci mai dese se póte câștiga, din partea subscrișului s'au luat măsurile de lipsă pentru practisarea acestui mijloc de proprie cultivare, ușor și plăcută, a învățămîntului. Ródele acestor întruniri până acum însă sunt foarte neînsemnate, parte din lipsa zelului recerut în elaborarea temelor conrețute și în aducerea jertfei modeste pentru înființarea unei biblioteci școl., parte însă și pentru nestabilitatea învățătorilor în posturile ocupate. E adevărat, că în aceste împrejurări „Reuniunea învățătorilor gr. cat. din ținutul Hașegului“, provădită cu clausula aprobării ministeriului ung. de culte sub nr. 12,125 din 12 Mai 1890 și întărită de către Prea Ven. guvern diecesan, ne este de mare ajutor, déră nu póte nici pe departe suplini folósele întrunirilor mai dese. Să sperăm însă, că motivele ponderóse, ce milită pentru punerea în curs regulat a acestor întruniri, și din care cauză se află introduse cu atăta succes la toate popórele culte, vor încumpani réoala de până acum, ouerind înimile ușor primitore ale învățămîntului.

Un teren puțin cultivat e cantul bisericesc în formă de cor regulat, deși fiă-care învățător e deplin convins, că pe lângă preamărirea lui Dumnezeu din gurile nevinovate ale pruncilor și pe lângă promovarea pietății în popor, acest mijloc e cel mai potrivit, prin carele un învățător zelos și rinvitor se face plăcut în fața poporului și-i câștigă interesul pentru școală; ba poporul, după modul său de judecare, adeseori măsură succesul învățământului și destoinicia învățătorului după progresul dovedit în cântările bisericesci.

În fine o scădere de tot simțită în prosperarea mai rapidă a instrucțiunii publice populare e lipsa aproape totală de fonduri școlastice, din ale căror venit se se acopere cel puțin speșele mărune și mai urgente ale școlii, precum procurarea cărților și a rechizitelor de scris, premiarea elevilor etc. și senatul școlii se nu fiă nevoit a recurge în toate lipsele la sprijinul poporului prin diverse repartiții. Deși poporul, sub sarcina impositelor publice aproape insuportabile, nu promite în această privință rezultate însemnate, totuși prin stăruința necurmată a factorilor hotăritori ai școlii, cu încetul și acele s'ar pute înființa cu puțin jertfe, prin ce starea școlilor noastre ar fi asigurată contra orí căror even-tualități.

Popú Avelú Bociatú,
prot. gr. cat. rom.

L i t e r a t u r ă .

Les lois fondamentales de l'Univers (Legile fundamentale ale Universului), de prințul Grigorie Sturdza, e titlul unei cărți voluminoase apărute la Paris, în editura librăriei Baudryet & Comp. Asupra acestei opere monumentale pressa franceză și engleză și-a dat deja avisul său. Specialmente „Institutul academic“ din Paris, prin d. Iules Simon a apreciat favorabil cartea prințului român.

Pentru noi Români „Legile fundamentale ale Universului“ oferă un deosebit interes, mai cu seamă prin următoarele pagini, ce le traducem din capitoul: *Ordinea morală**) pag. 477—483.

„Națiunile au unele față cu altele drepturi și îndatoriri ce decurg, ca și pentru indiviți, din libertate și justiție.

„Astfel dreptul fiă-cărei națiuni este d'a trăi ca atare; a atenta la viața unei națiuni e o crimă cu mult mai gravă decât atentatul la viața unui om, deore-ce se calcă în picioare drepturile cele mai esențiale ale unui mare număr de ființe omenești și în același timp se necinstește și se insultă sentimentele cele mai scumpe. De aci urmăze, că e o nelegiuire din partea guvernelor de-a voi să distrugă naționalitățile, tot de aci urmăze și legitimitatea rezistenței acestora.

„Redeșeptarea naționalităților este cea mai mare forță a secolului nostru. Guvernul, care are în contra sa această forță, are a lupta în contra unui inamic, care e o hydră cu șapte-spre-șapte capete. Póte el să le tot taie, capetele vor crește la loc înviate d'o ură și de spirit de răzbunare, ce se vor îngrămădi proporțional opresiunii eseroitate asupra națiunii subjugate.

„Revoluțiunea din 1848, în Franca, în loc de a se mărgini a fi o revoluțiune politică, a comis erórea d'a voi să-și dea aerul unei revoluțiuni sociale. Din cauza această, ea s'a terminat cu dictatura imperială, în loc ca să fi avut drept rezultat dobândirea de instituțiuni mai liberale, după cum se spera.

„În toate statele celelalte ale Europei, revoluțiunile din 1848, pornite din impulsivitatea Franței, au avut un caracter pur politic, și ceea ce e și mai important: un caracter esențial național. Deci și rezultatele lor au fost în toate părțile imense.

„Forța cu care s'au redeșeptat naționalitățile în diferitele țări a fost irezistibilă. Grație acestei forțe morale se datoresce unitatea Italiei și ceea a Germaniei, ceea ce constituie cele două evenimente politice, cele mai mari ale secolului nostru și alți timpului modern. Totuși acestei forțe morale se datoresce emancipatiunea și ridicarea Ungurilor, a României, a Serbiei, precum și constituirea într'un stat autonom a Bulgariei. Sentimentul național predomină peste tot, și orí ce ar face inimicii lui, viitorul îi aparține, deorece el constituie o forță cu mult mai viată și mai mare, decât toate câte îi stau în cale. Deci un stat când încercă a distruge un alt stat, seu popor mai mic desnaționalisându-l, nu numai, că comite un fapt nelegiuit, dér își mai crează și o situațiune gravă, espunându-se unor pericole continue.

„Din Nordul și până în Sudul Europei orientale, de la Marea Baltică până la Marea Adriatică și până la Marea Egeică, mai bine de 50 de milioane de suflete aspiră la o viață națională. Écă o forță latentă înpunătoare, ce numai un orb n'ar lua-o în considerare.

„Români, Poloni, Cehi, Unguri, Croați, Dalmați, Sërbi, Bulgari, Muntenegrii, Herțegovinenii, Bosniacii, Albanezii, Macedonenii și Grecii, toți vor să trăiescă, ca națiune și cu autonomia

*) Lucrarea întregă se împarte în 10 capitule: Spațiul, Materia, Mișcarea, Gravitarea, Eterul, Corpurile cerești, Ideea absolutului, Sufletul, Ordinea morală, Religiunea.

țerii lor. Nu există în lume o forță, care să fie în stare a nimici naționalitățile aceste, impunându-le domni străine și suprimându-le limba lor națională.

„In specialul Ungurii, uitându principiile, în virtutea cărora și-au recucerit existența lor națională, încercă a desnaționaliza pe Români din Transilvania și a restringe autonomia Croaților. Ei, bine! Nu în chipul acesta își vor asigura Ungurii sprigina, când va sosi ora supremă“.

Capitulul acesta e plin și de alte considerațiuni politice, toate basate pe marele și frumescul principiu, că din libertate decurg toate drepturile omului, și din justiție toate datorile lui.

Noi ne-am mărginit a semuala însă lectorilor noștri partea privitoare mai cu seamă la noi, la cauza noastră.

HIGIENA

Curățenia pielii.

Pentru ca să pricepem mai bine, de ce însemnată este pentru om curățenia pielii, trebuie mai întâi de toate să știm, cum este făcută pielea și în ce mod lucrează ea la susținerea sănătății.

Să nu credă cineva, că pielea ar fi o masă croită din întreg; nu, ci ea este o țesătură din mai multe fire subțiri, printre cari se află nenumărate găurele mici, numite porii.

Ca să știm mai bine, care este numele acestor porii, ce se pot vedea cu ochii pe suprafața pielii, vom spune mai întâi de toate, că pielea este compusă din trei straturi; unul din aceste straturi se află pe deasupra, altul în mijloc, și cel de dedesubt. Cel mai tare și mai însemnat din toate este stratul din mijloc, care se numește *corion* și formează adevărată pielea, care este așa de tare, încât s'ar putea și tăbăci, pentru a face din ea mănuși etc.

Stratul din mijloc al pielii conține vârfurile nervilor simțirei, în număr de vreo 15 milioane, cu ajutorul cărora se face pipăitul, apoi mai multe vase de sânge trebuincioase pentru încălzirea pielii. Pe lângă acestea tot în stratul din mijloc al pielii se află peste două milioane de globulele mici de sudor. Aceste globulele sunt grămadite pe o altă în formă de noduri și neîncetată slobodă din ele sudor. Sudorile acestea esă din trupul omului prin porii, ce se află în stratul de pe deasupra al pielii.

Orice om de statură mijlocie are o suprafață de doi metri pătrați; prin urmare și pielea lui are o întindere de doi metri pătrați. Cele două milioane și mai bine de globulele de sudor, ce am vădit că se află în stratul de mijloc al pielii, sunt împărțite astfel, că pe spate, obraz și în partea deasupra a brațului, se vin de la care centimetru pătrat câte 150—300; pe frunte, gât, piept, partea de dedesubt a brațului, apoi pe mâni și picioare câte 450—500; la talpa piciorului 1250, și în palma mâinii se vin câte 1300 globulele de sudor de la care centimetru pătrat.

Am vădit, că aceste globulele slobodă neîncetată sudor, cari esă din trupul omului prin porii și găurelele, ce se află în stratul din afară al pielii. Dă acum se naște întrebarea, ce se întâmplă, dacă porii aceștia sunt astupați cu praf și murdărie, așa ca sudorile să nu pot să iasă din trup afară?

Poate că nu va fi lipsă să ne

ostenim mult cu răspunsul acestei întrebări. Ori cine dintre noi știe, că sudorile scot rēul din trupul omului și dacă sudorile nu pot să iasă, e lucru firesc, rēul rămâne în trup și produce diferite bōle. În casuri de răceli mai ales, mulți bolnavi își redobândesc sănătatea singuri numai printr'ună strajnică asudată de peste noapte. De aci poate oricine să-și închipuască, de ce mare importanță este pentru sănătatea omului slobodirea regulată a sudorilor din trup. Dacă însă prin necurătenia, porii pielii se astupă cu praf și cu murdărie, sudorile neavându pe unde să iasă și evaporă regulată, rămân o parte în trup și produc bōle interne, și altă parte se amestecă cu murdăria (zōia) de pe suprafața pielii și produc diferite bōle de piele, și recum: buba dulce, rēia, beșicuțe și alte felurite bōle, cari toate se produc numai din pricina necurăteniei. Pe lângă aceea, ele produc și nisele copturi, cari nu numai că sunt respingătoare pentru ochi, căci îți este grēță de a vedea o piele atât de murdară, dă mai produc și un miros de sudor nesuferibil.

Din cele șise până aici, oricine poate să vadă cu ochii, că curățenia trupului și spălarea zilnică a pielii, nu este numai o simplă podobă și o pierdere de vreme, ci din contră: e una din cele mai de căpetenie condiții pentru sănătatea omului. De aci urmază, că omul trebuie să fie cu mare grijă asupra curățeniei pielii, trupul să-și lă spele regulat, pentru ca porii să nu se astupe cu murdărie și astfel sudorile să aibă pe unde să iasă din trup. Murdăria unsuroasă de pe piele trebuie spălată cu săpun, căci numai cu apă rece nu se poate depărta.

Am vădit, că cele mai multe globulele de sudor se află în pielea de pe mâni, prin urmare e lucru firesc, că mâinile recer să fie spălate mai des ca toate celelalte părți ale trupului. După mâni urmază picioarele, căci în pielea acestora se află mai multe globulele de sudor; acestea trebuie spălate cel puțin de două ori la săptămână. Urmază apoi celelalte părți ale trupului, în cari se află mai puține globulele de sudor și de aceea n'au lipsă de a fi spălate așa des, dă cu toate acestea, pentru ca porii pielii să stea pururea deschiși, tot la o săptămână ar trebui făcută o baie.

Pe cât de necesară este scaldă, tot așa este și premenirea rufelor, cari absorb sudor și murdăria, ce esă din trup. Un renumit medic, Petenhofer, dă că în loc de a trimite pielea la spălat pe la care dă, trebuie trimisă cămașa și celelalte rufe, ce stau în atingere cu pielea, căci pe calea aceasta se pot încunji bōlele.

Spălați-vă dă trupul, faceți băi și umblați cu rufe curate, căci acest mod de viață vă va întări sănătatea și vă va face veseli și plăcuți. Partea din afară a trupului este oglinda sufletului. Căruia nu-i place curățenia și nu știe iubi ceea ce e frumos, nu poate avea un suflet bun; pe astfel de oameni lumea îi încunjă și norocul îi părăsesce; murdăria îi face nesuferibil înaintea altora și pe lângă aceea contribuie asupra dispoziției lor sufletesci, îi face posomorți, uricioși, și la suflet. Iubiți-vă dă trupurile voștre și nu pregetați să le dați grijă cuvenită; voi anguri sun-

teți între viețuitoarele lumii creați după tipul și asemănarea lui Dumnezeu, și cei ce nu știu să iubească, să ngrijescă și să prețuiescă acest tip al lui Dumnezeu, nu sunt vrednici de îndurarea lui, și de aceea răsplata îi și ajunge încă aici pe pământ, căci din cauza negrijirii trupului lor, perdându-și sănătatea, pierd împreună cu ea toate bucuriile vieții.

Lăptarea noilor născuți.

Este recunoscută astăzi de știință, că cele dintâi zile ale vieții sunt totdeauna cele în care noul născut întâmpină cele mai mari pericole și dă hrănirea sa recere o foarte atentă supraveghere. Pentru a exercita această supraveghere, este cu totul neapărat de lipsă a recurge la ajutorul cântarului, care, singur permite de a aprea matematicesce ceea ce devine copilul. Acesta este sistemul urmat în spitale și este foarte dorit, ca să fie adoptat de toate mamele, căci prin el s'ar încunji multe nenorociri.

Această întrebare, care interesază, putem dăce, umanitatea întregă, a făcut obiectul, săptămăna trecută, al unei însemnate conferințe la Academia de medicină din Paris. În serviciul de nașteri (accouchement) la spitalul Carității din Paris, dă profesorul Budin — autorul raportului — greutatea fiecărui copil este zilnic scrisă pe o foaie specială la capul patului mamei copilului; se găsește și arătarea zilnică a temperaturii ei, astfel că o simplă cetire permite de a judeca asupra stării sănătății ambelor ființe.

Când o femeie nu are lapte în cantitate îndestulătoare, ceea ce se constată prin faptul că greutatea copilului ei se micșorează în fiecare zi, trebuie ca să i se vină în ajutor.

Toți noi-născuții, în timpul celor două sau trei dintâi zile, au lapte sterilizat — adică lapte fierț de mai multe ori și preservat de cea mai mică necurătenie — pentru a înlocui sau a completa lăptarea mamei, astfel că ei să nu slăbescă, sau să nu perdă din greutatea lor. Apoi, dacă muma are lapte, ea dă singură de supt copilului. Dacă ea nu are lapte în cantitate îndestulătoare se vine în ajutor cu lapte sterilizat. În fine, acesta din urmă este singura hrană, când muma n'are de loc lapte. De aci, trei categorii de copii: cu hrană maternă, cu hrană mixtă, sau cu hrană artificială.

Domnul Dr. Budin arată, cu o statistică de mai mulți ani reînnoită, că copilul neîndestulător lăptat rămâne staționar, sau scade din greutate. Dacă se adaugă atunci la laptele maternă o cantitate variabilă de lapte sterilizat, sau dacă mama, neavându lapte de loc, hrănește copilul numai cu lapte sterilizat, densul se dezvoltă și crește în greutate într'un mod regulat; și progresiunea crescândă a greutății zilnice se apropie mult de aceea, ce rezultă din lăptarea maternă în casurile cele mai favorabile. Laptele sterilizat poate dă aduce mari servicii. Copii îl mistuesc foarte bine.

În adevăr, între 89 de noi născuți hrăniți numai de muma lor, 6 au avut puțină diaree (uridinare). Dintre 91 supuși tratamentului mixt, 7 au avut o diaree ușoră. La toți acești copii, diareea a dispărut foarte repede și ei au eșit sănătoși din spital. Nică unul din cei 11 copii hrăniți numai cu lapte sterilizat, n'a avut diaree.

Laptele este un lichid, care se alterează foarte repede la contactul aerului. Microbi se introduc în el și dezvoltarea lor este favorizată de căldură. Aceasta este cauza pentru care se constată la copii diareele infecțioase atât de dese și atât de grave, vera mai cu seamă. Laptele supt la țigă nu

prezintă aceste neajunsuri, căci el trece direct de la țigă la gura copilului; el nu poate fi infectat prin germeni veniți din afară.

Aceste considerațiuni au făcut pe d. profesor Budin să inventeze un mic instrument simplu, și practic și care se poate adapta la orice sticlă mică; el se compune dintr'un fel de dublu tub, dintre care unul permite eșirea laptelui, și celălalt permite intrarea aerului în sticlă și face astfel cu puțință ca copilul să sugă cu ușurință laptele din sticlă. Dacă se întrebuințează acest mic instrument, laptele este introdus cu totul pur în tubul digestiv al copilului.

Cu toate rezultatele, atât de favorabile obținute, Dr. Budin declară formal, că laptele sterilizat nu trebuie să înlocuiască sînul. Nimic nu este mai bun pentru copil, decât lăptarea de cătră mama sa sau de o doică. În adevăr, dacă sterilizațiunea este rău făcută, adică dacă laptele nu este bine fierț, de multe ori, într'un vas cu totul curat, decât sticla care-l conține rămâne mai multă vreme destupată, decât laptele de vacă, care pururea trebuie întrebuințat, este de proastă calitate, etc... accidente foarte grave se pot ivi.

Când copilul, din contră, sugă țigă, nu este sigur, totdeauna, de a găsi un lapte perfect, dă găsește, cel puțin, un lapte steril, lipsit prin urmare de orice microbi, și care nu îi va da colerina infantivă.

Observațiunile făcute de Dr. Budin s'au estins numai asupra noilor născuți, cari au stat de la deca la douăsprezece zile, mult după deca de zile la spitalul Carității; el nu se poate pronunța încă asupra casurilor relative la copii de șase, opt și douăsprezece luni. În toate casurile medicul francez recomandă cea mai mare băgare de seamă în pregătirea și folosirea laptelui sterilizat.

P O V E Ţ E.

In contra diareei (uridinarei) se recomandă cēiul din foi de trifol. Se tōrnă apă ferbinte peste o cantitate oarecare de foi de trifol uscate, apoi se acopere bine vasul și se lasă cam o oră într'un loc cald și apoi se strecură. Două sau trei pahare mari de astfel de ceaiu lucră cu mare efect asupra diareei. Acest ceaiu trebuie să se bea fără zahăr.

*

Castraveți verzi ierna. Pentru ca să avem castraveți verzi chiar și ierna procedem în modul următor: În lunile August și Septembrie, dacă temperatura pe rece nu a pus capăt producției de castraveți, să alegem pe cei mai frumoși și mai mult apropiați de perfecțiune și să-i rupem astfel de pe viță, încât să le rămână cōda. Castraveții astfel culeși îi punem în apă curată rece, îi spălăm bine cō peria, îi uscăm, îi ungem cu albuș de ou așa, ca nică o parte, fiă cât de mică, să nu rămână neunsă. Uscându-se albușul oului acesta oprește de a pētrunde aerul la cōja castravețului. După ce am tratat astfel castraveții tragem ață prin cōda lor și-i acățăm la loc uscat, dă așa ca ei să nu se atingă unii de alții. Castraveții astfel tratați vor ține până la Crăciun în stare prospetă, și-i putem folosi de salată.

*

Electricare vinului. Mai mulți oameni au făcut experiența, că curentul electric transmis prin vin, face să crească ozonul din vin, și în urma acesta vinul cel nou poate mai curând să se așeze în sticle și devine astfel

unul vinu vechiu foarte bun. Ca in ce masura trebuie transmisu curentulu electricu si cata vreme trebuie se circuleze prin vinu, inca nu este stabilitu exactu. Pana acum s'a esperiatu insu, ca si cu unu curentu electricu moderatu putemu ajunge la rezultate bune. S'a mai esperiatu, ca curentulu electricu delaturu tote partile stricaciose din vinu, si ca cu catu curentulu este mai puternicu, cu atat vinulu devine mai tare si mai conservabilu. Vinulu astfelu tratatu nici nu se va oteji, nici nu va deveni mole.

Pastrarea laptelui in timp caldurosu. Este sciutu, ca vera pe timp caldurosu laptele se strica adeosori. Acesta provine din cauza, ca partea zaharosa a laptelui se schimbă repede si prin urmare laptele se serbedesce, se inchega. Pentru ca se se evite acesta putemu proceda in doue moduri: adeca seu recimu laptele si-lu punemu la aeru foarte curatu, seu ilu incaldimu la unu grad foarte inaltu. E de observatu insu, ca laptele pastelirizatu, seu incalditu, nu este bunu pentru a prepara din elu casu. Deci celu ce vre se faca din lapte casu, der nu-lu pote prepara indata, la tota intemplantarea se recesca laptele indata dupa mulgere, eventualu chiar si asa, decă galeta cu lapte o va pune in apa rece.

MULTE SI DE TOATE.

Cămara unui cuib de vultur.
In Alpii din Savoia i a succesu unui venetoru indrasnetu se ajunga la unu cuib de vultur. Venetorul dupa ce impusca vulturulu, afla in cuibu unu piu de vultur, a carui aripi aveau o latime de 1 1/2 metri. Fundulu spatiusului cuibu consta din puternice trunchiuri de arbore, care era acoperitu cu nuele si frunze. In cuibu inapă 6 persoane. Venetorul afla in cuibu urmatoarele provizii: mari cantitati de carne, unu epure albu ucisu, 27 picioare de capriora, 4 picioare de porumb, 30 picioare de fasani, 3 capete si 11 picioare de gaina si alte remasite de paseri, precum si mai multu serpi.

Este o vorba romanesca, care dice: „Nu-i pentru cine se pregatesce, ci pentru cine nimeresce“. Dicterea acesta se potriveste cu unu faptu petrecutu zilele trecute la Kiev (in Rusia). In strada Zagodnaia locuia de mai multu ani o familia compusa din tata, mama si o fata tinera foarte frumoasa. Acesta din urma avea o multime de adoratori, intre cari si pe unu pantofaru, in virsta de 35 de ani, care era locuitoru in aceeași casa si care era amoresatu focu de frumoasa d-sora. Intr'o zi ceru mana fetei si parintii se invoira. In ziua cununiei venira o multime de invitati; mirisa stralucea in frumosulu ei costum, lautariilor le scelipiau ochii de bucuria cand se gandiau la banii pe cari li voru capeta.

In sfersitu era totul pregatitu ca se merga la biserica, der... mirele lipsea. Acesta se dusesse in orasu se mai cumpere cate ceva din diferite magazinuri. Pe drumu se intalni cu cati-va pretini. Acestia ilu felicitara, elu incepu se-i cinsteasca cu vinu, ba intr'o carcioma, ba intr'alta. Cei d'acasa asteptara unu oesu, 2, 3, 4, pe urma se plictisera. Parintele fetei, vedandu ca mirele nu mai vine, ca se nu remae de rusue, lei marita fata dupa unu altulu. Noulu mire nu fu greu de gasitu. Prietre nuntași se aflau destui adoratori ai fetei, mai cu semn unu strugaru din aceeași strada. Iute se dusera cu totii la biserica. Mirele celu d'iatăiu, intorcandu-se

pe jumetate cherchelitu acasa, nu mai gasi pe nimeni. Alerga repede la biserica tocmai in momentul cand preotulu canta „Isaia danțuesce“. Nu mai avea, ce se faca. Trebui se renunte la mana fetei, si s'a juratu, de ciuda, ca in tota vieta lui va remane floacu.

Virsta inaintata.
In ospiciulu betranilor din Lyon, se afla unu ore-care Vivien, decanul armatei. Parintele Vivien este nascutu la Lyon, in 1786, la 28 Iulie; elu are prin urmare o sută 6 ani. E medaliatu cu Sf. Elena. Elu a urmatu pe Napoleonu in Egiptu, a strabatutu Saint Bernard cu densulu si a intratu cu densulu in Milan. Vivien a facutu doue-dec si doue campanii. Elu a combatusu sub maresalulu Soult, in Spania. Elu a primitu la Beresina oinoi rani, dintre cari una la picioru. In sfersitu, la Waterloo, facea parte din garda imperiala, sub ordinea generalulu Cambronne. Elu e inca destulu de tepanu. Intrebatu de d. Rivaud, prefectulu departamentulu, asupra stării sanatași, elu a raspunsu: „N'am fostu nici-odata bolnavu, numai cand am fostu ranitu; n'am nici o infirmitate, nadajduescu se traescu inca cinci-dec de ani“.

Plantă prevestitoare de vreme.
In Turingia populatia predice durata si rigorea iernelor dupa lungimea spicurilor floriei erica. Cu catu suntu mai lungi, cu atat ierna va dura mai multu si va fi mai friguroasa. In acestu anu se dice ca spicurile suntu exceptionalu de lungi in padurile Turingiei. Amu ave se ne asteptamu asader la o ierna exceptionalu de lunga si gerosa.

Declarația de amoru.
Proprietarul (care se preumblase pe moșia sa cu o domnișora pe care o iubea): „Ei, stimata d-sora, dupa ce ti-am aratat totu ceea ce e alu meu, caili mei, vitele mele, oile mele, te intrebū: vrei se fi si D-ta a mea?“
Răspunsu nimeritu.
Boerulu: Ei, asculta, e dreptu, ca pe aici pe la voi suntu multu omeni prosti? Teranulu: „Așa e boerule, la noi suntu mai multu omeni prosti, decatu la D-Vostră omeni cuminte!“

Căptorul

Sorele	apune
4. 37	7. 36
4. 38	7. 33
4. 40	7. 31
4. 41	7. 29
4. 42	7. 27
4. 43	7. 26
4. 45	7. 24

Căptorul are 31 zile.

Căptorul	Sorele
31 Ignatie Lojola	Căptorul Gregorian
1 Aug. Petru	Căptorul Iulianu
2 Portiuncula	
3 Augusta	
4 Dominica	
5 Oswald	
6 Sch. la față	

Cursulu la bursa din Viena
din 29 Iulie a. e. 1892

meta de aur 4%	110.45
meta de hartia 5%	100.45
apramutul calilor ferate ungare	120.—
auru	130.30
dto argintu	117.50
amortisarea datoriei calilor ferate de ostu ungare [1-ma emisiune]	117.50
amortisarea datoriei calilor ferate de ostu ungare [2-a emisiune]	—
amortisarea datoriei calilor ferate de ostu ungare [3-a emisiune]	—
bonuri rurale-ungare	94.10
bonuri croato-slavone	—

Depagubirea pentru dijma de vinu ungrescu

Depagubirea pentru dijma de vinu ungrescu	95.—
apramutul cu premiulu ungrescu	142.—
Locurile pentru regularea Tisei si Saghedinului	186.50
Renta de hartia austriaca	95.85
Renta de argintu austriaca	95.45
Renta de aur austriaca	113.95
Locuri din 1860	141.25
Actiunile banței austro-ungare	993.—
Actiunile banței de creditu austr.	359.25
Actiunile banței de creditu ungar.	312.50
Galbeni impărătesci	5.66
Napoleon-d'ori	9.50
Marci 100 imp. germane	58.51 1/2
Londra 10 Livres sterlinge	119.60

Bursa de marfuri din Budapesta dela 27 Iulie n. 1892.

Seminta	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilogr.	
		dela	pana
Grâu Banătenescu	79	8.20	8.40
Grâu dela Tisa	79	8.20	8.40
Grâu de Pesta	79	8.15	8.35
Grâu de Alba-regala	79	8.20	8.40
Grâu de Bácska	79	8.52	8.40
Grâu ung. de nordu	79	—	—

Seminta vechi ori noue	soiulu	Calitatea per Hect.	Prețul per 100 chilgr.	
			dela	pana
Secara	nutretu	70-72	7.30	7.50
Orzu	de vinars	60-62	5.30	6.50
Orzu	de bere	62.—	—	—
Orzu	de bere	64.—	—	—
Ovesu		39.41	5.50	5.85
Cucuruzu	banat.	75	4.75	4.80
Cucuruzu	altu soi	75	4.75	4.80
Cucuruzu	"	—	—	—
Hirisca	"	—	5.10	5.50

Producte div.	Soiulu	Cursulu	
		dela	pana
Sem. de trif.	Luțerna ungar. francesă	32.—	36.—
—	—	—	—
—	roșia	45.—	55.—
Oleu de rap.	rafinatu dupla	36.—	37.—
Oleu de in	—	5.75	6.—
Uns. de porc	dela Pesta dela țera sventata afumata	50.75	51.—
—	—	—	—
Slănină	—	45.—	45.50
Seu	—	35.—	36.—
Prune	din Bosnia in buti din Serbia in saci	—	—
Lictaru	slavonu nou banătenescu din Ungaria ungrescu serbescu brutu	22.—	22.50
Nuci	—	—	—
Gogoși	—	—	—
Miere	galbina strecurata de Rosenau brutu	39.50	40.—
Ceara	—	140.—	141.—
Spirtu	brutu Drojdiute de spirt	17.—	17.50
—	—	19.50	20.—

Tergulu de rimatori din Steinbruch. La 24 Iulie n. starea rimatorilor a fostu de 153,324 capete, la 20 Iunie au intratu 1674 capete si au esitu 2687 remanendu la 21 Iunie unu numeru de 151,311 capete. — Se noteza: marfa ungrescu veche, grea dela 43 — pana la 43 1/2

cr. marfa ungrescu tinara grea dela 45 — cr. pana la 45 1/2 cr., de mijlocu dela 45 1/2 cr. pana la 46 1/2 cr. usora dela 47 1/2 cr. pana la 49 — cr. — Marfa serbescu grea dela — pana la — cr. — de mijlocu dela 45 — cr. pana la 45 1/2 cr. usora dela 47 1/2 cr. pana la 49 — cr. — Marfa de Romania Bakony de grea dela — cr. pana la — cr. transito mijlocu grea dela — cr. pana la — cr. insu transito usora dela — cr. pana la — cr. transito dto teposa grea dela — cr. pana la — cr. transito mijlocu dela — cr. pana la — cr. Marfa serbescu grea dela 46 — 46 1/2 cr. transito, mijlocu grea dela 46 — 46 1/2 cr. transito usora de la 46 1/2 47 cr. Porcu ingrasati de unu anu dela — cr. pana la — cr., ingrasati cu cucuruzu dela — cr. pana la — cr., ingrasati cu ghinda dela — cr. pana la — cr. Cantariu la gara cu 47.

Cursulu pietei Brașov

din 30 Iulie st. n. 1892

Monede romanesce Cump.	9.46	Vand.	9.40
argintu romanescu	9.35	"	9.40
Napoleon-d'ori	9.47	"	9.50
Lira turcescu	10.48	"	10.75
banis. fonc. „Albina“ 6%	101.	—	—
—	5%	100.—	101.—
Imperiali	9.65	"	9.68
Galbeni	5.45	"	5.50
Table rasescu	117.—	"	—
Marci germane	58.—	"	58.50
Rateontulu 6—8% pe ant.	—	—	—

Proprietaru: **Dr. Aurel Muresianu.**
Redactoru responsabilu: **Gregoriu Maieru.**

Dr. Sterie N. Ciurcu
Viena, IX Pelikangasse 10.

Cabinetu de consultatiune cu celebritatile medicale si cu specialistii dela facultatea de medicina din Viena.
Consultatiuni si prin corespondenta.

2 Ucenici
seu
Practicianți,
cari posedu atestate bune de școlă se primescu in bacania
N. Grădinaru,
Brașov.
899,3—1.

Dintre tote hartile pentru țigarete este recunoscuta de cea mai buna hartia de țigarete veritabilu franțuzescu

„Le Gloria“
fabricatiunea d-loru
JOSIFU BARDOU & FILS in
PERPIGNAN—PARIS.

60 medalii de aur, 16 diplome de onore mari, 20 diplome „Hors Concours“.

„Le Gloria“ este hartia, care in fineța si bunatate intrece tote celelalte hartii de cigarete ce esista.

„Le Gloria“ este numai atunci veritabilu, decă fiicare carticica portă firma IOSIFU BARDOU & FILS.

„Le Gloria“ se efectueza cu marginele netede seu crestate (perforate).

„Le Gloria“ se efectueza si ca tuburi si adeca intr'o calitate neintrecuta de fina.

„Le Gloria“ este de capetat in Brașov la tote marchetaniile si bacaniile en-gros, precum si la fiicare debitantu mai bunu de tutunu.

855.—10

„ALBINA“

Institut de credit și de economii, Filiala Brașov.

Dela 1 Augustă a. c. orele de birou sunt:

**Dela 7 ore dimineața
până la 1 oră la amiezi.**

900,1—1.

Schwarze, weisse und farbige Seidenstoffe von 45 kr.

bis fl. 15.65 p. Meter—glatt und gemustert (ca. 240 versch. Qual. u. versendet roben- und stückweise porto- und zollfrei 2000 versch. Farben, Dessins etc.) die **Seiden-Fabrik G. Henneberg** (K. und K. Hofliefer.), **Zürich**. Muster umgehend. Briefe kosten 10 fr. Porto.

Nr. 10,254—1892.

898,2—2.

PUBLICAȚIUNE

În urma circularului Il. Sale cons. reg. și vicespană Iuliu de Roll din 25 Iulie n. c. Nr. 10,058/1892 se face prin această cunoscută, că fiicăre persoană, care primesc în cartieră călătorii, este îndatorată, spre evitarea urmărilor prescrise de lege, să facă cunoscută imediată căpitanului orașenesc, numele indivizilor ținuți în cartieră, la cari se presupune, că au călătorit din astfel de ținuturi, unde bantue epidemia de coleră; totu asemenea sunt de anunțată acei bolnavi, la cari se observă simptome de coleră.

Brașov, 27 Iulie 1892.

Magistratul orașenesc.

Un învățacel

cu calificațiune, absolută de școlile capitale normale și se cunoscă și cel puțin o limbă străină și din familiă bună se primesc în Neguțătoria de manufacturi a subscrisului, informațiuni în scris sau verbal.

George Baci,
comerciant în Orăștie.

890,3—3.

Quint-Estract de Coniac.

Spre producerea momentană a unui coniac escelent, sănătos și abundent, care nu se poate deosebi de coniacul veritabil francez, recomandăm această specialitate **probată**.

Prețul unui kilo (de ajuns pentru producerea a 100 litre) este 16 fl. v. a. Recepta se alătură gratis. Pentru cel mai bun rezultat și pentru un fabricat sănătos garantez.

Economisare de spirit

pote obține prin **esența** mea neîntrecută pentru **intărirea rachiturilor**; aceea da beuturilor un gust plăcut, simțibil și se poate găsi numai la mine.

Prețul unui kilo **3 fl. 50 cr.** (de ajuns la 600—1000 litre) inclusiv instrucțiunei de întrebuințare.

Afară de aceste specialități oferim de tot felul de esențe pentru producerea de **rumu, slivovitz, treber, kräuterbitter** și de tot felul de **liqueur-uri, spirituoase oțet și oțet de vin** de o calitate neîntrecută. Recepte se alătură gratis. **Prețuri curente franco.**

Se garantează pentru fabricate sănătoase.

CARL PHILIPP POLLAK,
Fabrică de specialități de esențe în Praga.
892,50—3. **Representanți soliși se caută.**

FUNDATĂ ÎN 1888.

TIPOGRAFIA

FUNDATĂ ÎN 1888.

A. MUREȘIANU

BRAȘOVU, PIAȚA MARE No. 30.

Acestă stabiliment este provădit cu cele mai noue mijloce tehnice și asortat cu tot felul de caractere de litere din cele mai moderne, este pus în pozițiune de a putea esecuta ori-ce comande cu promptitudine și acurateță, precum:

CĂRȚI DE SCIINȚĂ,
LITERATURĂ ȘI DIDACTICE

STATUTE.

FOI PERIODICE.

IMPRIMATE ARTISTICE
ÎN AURU, ARGINTU ȘI COLORI.

REGISTRE ȘI IMPRIMATE
PENTRU TOTE SPECILE DE SERVICIURI.

TARIFE COMERCIALE,
INDUSTRIALE, de HOTELURI și RESTAURANTE.

COMPTURI, ADRESE, CIRCULARE, SCRISORI, CUVERTE,
PREȚURI-CURENTE ȘI DIVERSE ANUNCIURI.

PROGRAME ELEGANTE.

BILETE DE VISITĂ
DIFERITE FORMATE.

BILETE DE LOGODNĂ ȘI DE NUNȚĂ
DUPĂ DORINȚĂ ȘI ÎN COLORI.

BILETE DE INMORMENTARI.

Comandele eventuale se primesc în biurul tipografiei, Brașov piața mare Nr. 30, etagiul I, cătră stradă. Comandele din afară rugăm a le adresa la

Tipografia A. MUREȘIANU, Brașov.